ΕΤΟΣ Ε'. ΕΝ ΛΕΥΚΩΣΙΑ (ΚΥΠΡΟΥ) 14 ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ 1910 ΑΡΙΘ 228

ΟΡΟΙ ΣΥΝΔΡΟΜΗΣ

Ἡ συνδρομὴ εἶνε προπληρωτέα ὑποχρεωτική:

Ἐτησία ἐν Κύπρῳ Σελλ. 10
Ἑξάμηνος » 6
Ἐτησία ἐν τῷ ἐξωτερικῷ » 12
Ἑξάμηνος » » 7

ΚΥΠΡΙΑΚΟΣ ΦΥΛΑΞ

ΕΘΝΙΚΗ ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ ΕΦΗΜΕΡΙΣ

Αἱ ἐπιστολαὶ τῇ Διευθύνσει. Τὰ χειρόγραφα δὲν ἐπιστρέφονται. ΓΡΑΦΕΙΑ: Ἀγορὰ Κύκκου ἀριθ. 34 Τιμὴ ἑκάστου φύλλου γρ. 2.

Ὑπεύθυνος Διευθυντὴς
ΕΦΡΑΙΜ Κ. ΠΕΤΡΙΔΗΣ

ΓΕΝΝΑΙΟΥΣ ΕΡΑΝΟΥΣ ΔΙΑ ΤΗΝ Α΄ ΚΥΠΡΙΑΚΗΝ ΠΥΡΟΒΟΛΑΡΧΙΑΝ

ΕΡΓΑΣΙΑ

«Ἀλωτὰ γίγνετ' ἐπιμελείᾳ καὶ πόνῳ ἅπαντα» *(Μένανδρ.)*

Οἱ ἀρχαῖοι ἡμῶν πρόγονοι τὰ πάντα μελετήσαντες, τὰ πάντα ἐξετάσαντες, τὰ πάντα δοκιμάσαντες καὶ τὰ καλὰ κατασχόντες, ἐξάφερον τὴν οὐσίαν δι' ἀποφθεγμάτων, ῥήσεων καὶ παροιμιῶν, ὧν πλεῖστα, τοῦ χρόνου αὐτὰ σεβασθέντος καὶ ἐκ βαρβαρικῶν καὶ ἀγροίκων χειρῶν ἐκφυγόντα, διασώθησαν μέχρι σήμερον εἰς ἡμᾶς τοὺς ἀπογόνους ἐκείνων, ὡς ὑποθῆκαι, παραδείγματα καὶ προστάγματα, ὡς διδασκαλίαι ἐμμέσως ὑπὸ τῶν μεγάλων τῆς ἀνθρωπότητος διδασκάλων καὶ πατέρων ἡμῶν εἰς ἡμᾶς γιγνομένων, ἅτινα, μετὰ θρησκευτικῆς εὐλαβείας ἀκολουθοῦντες, μεγάλοι καὶ πάλιν θὰ γίνωμεν καὶ τὴν πατρίδα μεγάλην καὶ ἔνδοξον πάλιν θὰ ἀναδείξωμεν. Ἐν τῶν τοιούτων σοφῶν ἀποφθεγμάτων εἶναι καὶ τὸ τοῦ παιγνιοῦ Μενάνδρου «*ἅλωτὰ γίγνετ' ἐπιμελείᾳ καὶ πόνῳ ἅπαντα*». Οἱ ἀρχαῖοι ἐθεώρουν λίαν ὀρθῶς ὅτι ἡ ἐργασία εἶναι ζωὴ καὶ ἡ ἀργία θάνατος, καὶ προσεπάθουν παντοιοτρόπως νὰ ἐμπνεύσωσιν εἰς τὸν ἑλληνικὸν λαὸν τὴν ἀγάπην πρὸς τὴν ἐργασίαν καὶ τὴν ἀποστροφὴν πρὸς τὴν ὀκνηρίαν, ὡς τὴν μὲν πρώτην μητέρα πάσης ἀρετῆς, τὴν δὲ δευτέραν μητέρα πάσης κακίας νομίζοντες. Εἶνε ἐπιστημονικὴ ἀλήθεια ἀδιαφιλονίκητος, ὅτι ἡ κίνησις δίδει ζωὴν καὶ ἡ ἀκινησία φέρει τὸν θάνατον καὶ οὐδεὶς δύναται ἀτιμωρητὶ νὰ διαφύγῃ τὴν τιμωρίαν· διότι «οὐκ ἂν δύναταί τις μὴ καμὼν εὐδαιμονεῖν» κατ' ἄλλον τῶν προγόνων ἡμῶν σοφὸν καί, «τῶν ὄντων ἀγαθῶν καὶ καλῶν οὐδὲν ἄνευ πόνου καὶ ἐπιμελείας θεοὶ διδόασιν ἀνθρώποις», κατὰ τὸν σοφὸν Πρόδικον.

Διὰ τῆς ἐργασίας δύνανται τὰ πάντα νὰ κατορθωθῶσιν «ἁλωτὰ γίγνεται ἅπαντα ἐπιμελείᾳ καὶ πόνῳ». Διὰ τῆς ἐργασίας οὐ μόνον εὐδαιμονοῦσι τὰ ἄτομα, αἱ κοινωνίαι καὶ τὰ ἔθνη ὁλικῶς, ἀλλὰ καὶ ἠθικῶς ἀνυψοῦνται, καὶ διὰ τοῦ ἠθικοῦ αὐτῶν σθένους ἐπιβάλλουσι τὸν σεβασμὸν καὶ ἐπισύρουσι τὴν ἐκτίμησιν τῶν ἄλλων. Τὸ ἑλληνικὸν ἔθνος ἔχει ἀνάγκην πολιτῶν φιλοπόνων καὶ τιμίων εἰς τὰς συναλλαγάς του, ὅπως διὰ μὲν τῆς ἐργασίας παράγῃ, ὅσον τὸ δυνατὸν περισσότερα τῶν ὅσων χρειάζεται, διὰ δὲ τῆς τιμιότητος ἐλκύσῃ τὴν ἐμπιστοσύνην καὶ τὴν πίστιν τῶν μεθ' ὧν συναλλάσσεται. Ὁ Ἕλλην εἶνε φύσει ἐργατικὸς καὶ ὀλιγαρκὴς· διὰ τοῦτο δύναται νὰ συναγωνισθῇ μεθ' οἱουδήποτε ἄλλου ἔθνους καὶ ἄλλου λαοῦ, καὶ νὰ καταστῇ ὁ κυριώτερος παράγων τῆς τε γεωργίας καὶ βιομηχανίας, τῆς τε κτηνοτροφίας καὶ τοῦ κατὰ ξηρὰν καὶ θαλάσσαν ἐμπορίου. Ἡ γεωγραφικὴ θέσις τῆς Ἑλλάδος ἔχει πολλὰ τὰ πλεονεκτήματα πρὸς τοῦτο. Τὸ κλῖμα τῆς Ἑλλάδος ὑποβοηθεῖ τὸν Ἕλληνα διὰ νὰ διακριθῇ τῶν ἄλλων ἐθνῶν ἐν πᾶσι. Δὲν καυχώμεθα ἐξ ἐθνικοῦ ἐγωϊσμοῦ, ὅτι οἱ Ἕλληνες ὑπερέχουσιν ὅλων τῶν ἄλλων λαῶν, διότι ἡ ὡραία αὐτῶν χώρα συντελεῖ νὰ καταστήσῃ τὸν Ἕλληνα ὑπέροχον καὶ ὑπέρτερον τῶν ἄλλων. Διατί λοιπὸν ὑπολειπόμεθα σήμερον; Διότι λείπει ἡ συστηματικὴ ἐργασία, λείπει παρ' ἡμῖν ἡ ἐνδελεχὴς ἐργασία, δι' ἧς τὰ πάντα ἁλωτὰ γίνονται.

«Ἡ ὀκνηρία», λέγει, σοφός τις εἶνε παράλυσις τῆς ψυχῆς, κράτησις τῶν μελῶν, τύφλωσις τῶν ὀφθαλμῶν, κώφωσις τῶν ὤτων, κλεῖσις τοῦ στόματος, φραγμὸς τῆς ῥινός, δεσμὸς τῶν χειρῶν, ἄλυσις τῶν ποδῶν, ἀδυναμία τῆς παρδίας, ἀσθένεια ὅλου τοῦ σώματος καὶ γενικὴ ἐξασθένησις ὅλου τοῦ ἀνθρώπου σωματικῶς καὶ ψυχικῶς· ἡ δὲ φιλεργία εἶνε ὁ ἐξολοθρευτὴς ὅλων τούτων». Διὰ τῆς ἐργασίας τὰ ἔθνη προοδεύουσι καὶ κραταιοῦνται· ἐν καιρῷ μὲν εἰρήνης ἀπολαύουσι τῶν ἀγαθῶν τῆς ἐργασίας καλῶς τὸν βίον διάγοντα, ἐν καιρῷ δὲ πολέμου φέρουσιν ὑπερηφάνως τὴν σημαίαν των νικήτριαν καὶ τροπαιοῦχον καὶ ἐπιβάλλουσι τὸν σεβασμὸν εἰς πάντας. Ἡ ἐργασία κατορθοῖ τὰ πάντα, ὑπερβάλλει τὰ πάντα, ὑπερνικᾷ τὰ πάντα, ἐν μιᾷ λέξει καθιστᾷ ἁλωτὰ τὰ πάντα. Ἡ εὐδαιμονία τοῦ ἔθνους ἡμῶν καὶ τὸ μεγαλεῖον αὐτοῦ ἐξαρτᾶται κατὰ μέγα μέρος ἐκ τῆς ἐργασίας καὶ τιμιότητος εἰς τὰς συναλλαγάς μας. Ἡ ἐργασία λοιπὸν ἔστω μία τῶν πρώτων ἀρχῶν μας, ὅπως ἀσφαλῶς τὸν δρόμον τῆς εὐδαιμονίας καὶ τῆς δόξης βαδίσωμεν, καὶ εἰς τὸ τέρμα τῶν πόθων ἡμῶν, ὅσον τὸ δυνατὸν ταχέως καὶ ἀσφαλῶς φθάσωμεν. Πάντες οἱ Ἕλληνες ὀφείλομεν, ὡς ἓν σῶμα, νὰ ἐργασθῶμεν πρὸς εὐδαιμονίαν καὶ δόξαν τῆς πατρίδος μας, πρὸς διαπεράσπισιν τῶν καταπατουμένων δικαιωμάτων μας, καὶ πρὸς διάδοσιν τοῦ ἀληθοῦς καὶ γνησίου ἑλληνικοῦ πολιτισμοῦ πρὸς δόξαν καὶ εὔκλειαν τῆς μεγάλης καὶ ἐνδόξου πάλαι ποτὲ ἀγαπητῆς μας Πατρίδος.

Ἡ Ἑλλὰς εἶνε ἡ κατ' ἐξοχὴν ἀγαπητὴ ὑπὸ τοῦ Θεοῦ χώρα, καὶ δὲν εἶνε δυνατὸν παρὰ νὰ μεγαλώσῃ καὶ νὰ ἐκτελέσῃ τὸν μέγαν αὐτῆς σκοπόν, ἤτοι νὰ συντελέσῃ εἰς τὴν ἐξάπλωσιν τοῦ χριστιανισμοῦ καὶ τῆς ἀληθοῦς παιδείας, διότι ἄνευ τῆς ἑλληνικῆς γλώσσης καὶ τῆς χριστιανικῆς ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας ἀδύνατον νὰ ὑπάρξῃ ἀληθὴς πολιτισμός, ἐξημέρωσις καὶ τελειότης.

ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΑΙ ΜΕΛΕΤΑΙ

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΕΝ ΤΑΙΣ ΣΥΝΤΑΓΜΑΤ. ΧΩΡΑΙΣ ΚΑΙ ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ

Η΄.

Διὰ τὴν ὑπὸ τῆς Κύπρου πληρωμὴν τοῦ ῥηθέντος ποσοῦ τῶν 92800 λιρῶν, ἐνῷ ἡ πληρωμὴ αὕτη ἔδει νὰ βαρύνῃ ἐξ ὁλοκλήρου τὸ Ἀγγλικὸν θησαυροφυλάκιον, ὡς ῥητῶς ὡμολόγει καὶ ὁ λόρδος Μπράσσυ, ἀνέκαθεν οἱ Κύπριοι διεμαρτυρήθησαν ἐντόνως καὶ κατηγορηματικῶς. Χάρις εἰς τὴν πληρωμὴν τοῦ ποσοῦ τούτου παραφῶνται οὐσιώδεις καὶ ἐπείγουσαι τῆς χώρας ἀνάγκαι, ἤ, διὰ τὴν πλήρωσιν τινῶν τοιούτων, ἐπιβάλλεται εἰδικὴ φορολογία, ἢ ὑποβάλλεται ἡ Νῆσος εἰς δάνειον ἐφ' ἓξ ἔδει τὸ ποσόν, τὸ πληρωνόμενον ἐνιαυτοῦ τῆς ἀτομικῆς αὐτῆς ὑποχρεώσεως τῆς Ἀγγλίας, νὰ χρησιμοποιῆται ὑπὲρ τῆς Νήσου. Καὶ τὴν προσγιγνομένην ὑπὸ τῆς Ἀγγλίας ἀδικίαν ταύτην, τὴν ἀποστεροῦσαν τὴν χώραν μέγα μέρος τῶν προσόδων της, ἀνεγώρισαν, ὡς κατωτέρω θὰ ἴδωμεν, πολλοὶ πολλάκις Ἄγγλοι εἴτε διὰ τοῦ τύπου εἴτε ἐν τῇ Ἀγγλικῇ Βουλῇ. Καὶ εὐκόλως δύναταί τις ν' ἀντιληφθῇ διατὶ ἡ Νῆσος εὑρίσκεται εἰς οὕτω δυσχερῆ οἰκονομικὴν κατάστασιν ὅταν ἀναλογισθῇ ὅτι ἀπὸ τῆς Ἀγγλικῆς κατοχῆς μέχρι 31 Μαρτίου 1909 ἐπλήρωσεν, ἀφαιρουμένων τῶν Ἀγγλικῶν ἐπιδομάτων, ἐκ τῶν ὑστερημάτων της 1.885.456 λίρας Ἀγγλικὰς διὰ τὸν καλούμενον ὑποτελικὸν τοῦτον φόρον, χρησιμοποιηθεῖσας (μαζὶ μὲ τὸ ὑπόλοιπον τοῦ Αἰγυπτιακοῦ φόρου) πρὸς κάλυψιν τῶν ὑποχρεώσεων Ἀγγλίας καὶ Γαλλίας, ἐγγυηθεισῶν τὸν τόκον τοῦ τουρκικοῦ δανείου τοῦ 1855 καὶ χρησιμοποιηθείσας ἀκόμη διὰ χρεωλύσιον τοῦ δανείου ἐκείνου, ἐνῷ τὸ χρεωλύσιον δὲν ἦτο ὑπ' αὐτῶν ἐγγυημένον. Καὶ ἐν τούτοις ὁ Wolseley καταλαμβάνων τὴν Κύπρον προεκήρυττεν ὅτι «ἐντέλεται νὰ βεβαιώσῃ τοὺς κατοίκους τῆς Κύπρου, ὅτι ἡ βασίλισσα **θερμῶς ἐνδιαφέρεται διὰ τὴν εὐδαιμονίαν των** καὶ ὅτι προτίθεται νὰ διατάξῃ τὴν λῆψιν τῶν μᾶλλον καταλλήλων καὶ προσφόρων διὰ τὴν πρόοδον καὶ τὴν ἀνάπτυξιν τοῦ ἐμπορίου καὶ τῆς γεωργίας μέτρων». Ἡ διαβεβαίωσις ἐκείνη δὲν ἦτο παρὰ μία ἀπὸ τὰς συνήθεις κενὰς ἐκείνας, ἀπατηλὰς καὶ ψευδεῖς Ἀγγλικὰς ἐπαγγελίας, δι' ὧν ἐν τῇ συνειδήσει τῶν ὑπευθύνων οἱ κρατοῦντες, ὅπως βιβλιζονται περισσοτέρων ἐκείνων, ὅσοι δὲν κρύπτουσιν ὅτισθεν τῶν ἀνθέων τὰ ἐγχειρίδια, ἀλλ' ἐν τῷ φανερῷ ἀναπτῶντες εἰλικρινῶς ἀποκαλύπτουσι τὸ ἐπικίνδυνον τῶν Σαυλωκείων τῶν αἰσθημάτων.

Ἐὰν ἡ Κύπρος δὲν ἐβαπάνα δι' ἀλλοτρίας ὑποχρεώσεις ἡ κατάστασίς της βεβαίως θὰ ἦτο ἀλλοία. «Πόσον θὰ προώδευεν ἡ νῆσος, ἔγραφε τὴν 15 Νοεμβρ 1907 ὁ μακαρίτης **Ροβέρτος Μιερπόϊντ** πρὸς τὸν «Ἡμερήσιον ταχυδρόμον» τῆς Λίβερπουλ, ἂν ὡς αἱ ἄλλαι ἀποικίαι μας εἶχε διὰ τὴν ἰδίαν της διακυβέρνησιν καὶ διὰ τὴν ἰδίαν της χρῆσιν ὁλόκληρον τὸ ποσὸν τῶν προσόδων της». Καὶ εἶχε δίκαιον ὁ εὐγενὴς Βρετανός. Καὶ ἔχουν δίκαιον οἱ Κύπριοι συνεχῶς διαμαρτυρόμενοι. Διὰ τὴν ἀτομικὴν ὑποχρέωσιν τῆς Ἀγγλίας ἡ Κύπρος ἐπλήρωσε ἀπὸ τοῦ 1878—1909 £ 1.885.456 ἡ δὲ Ἀγγλία, ἐπειδὴ παρουσιάζοντο ἐλλείμματα ἐν τῷ Κυπριακῷ προϋπολογισμῷ καθότι αἱ Κυπριακαὶ πρόσοδοι ἦσαν ἀνίκανοι ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον νὰ καλύπτουν ἐξ ὁλοκλήρου τὸ ἐξ 92.800 λιρῶν ἐτήσιον ποσὸν καὶ ἤρκειτο ἐπίκουρον τὸ Ἀγγλικὸν θησαυροφυλάκιον, ἡ Ἀγγλία, λέγομεν, διὰ τὴν ἀτομικήν της ὑποχρέωσιν, ἐπλήρωσεν ἐκ τοῦ ἀπὸ 1878—1909 ποσοῦ τῶν £ 2.842.541 μόνον £ 957.085. Οἷα δικαιοσύνη.

Δι' ἐν τῇ Βουλῇ ἀγορεύσεων, δι' ὑπομνημάτων, συνεντεύξεων, ψηφισμάτων, διὰ τῶν ἑκάστοτε ἀντιφωνήσεων εἰς τοὺς ἐναρκτηρίους λόγους τοῦ Μ. Ἁρμοστοῦ, διὰ προτάσεων πρὸς καταψήφισιν τοῦ προϋπολ., διὰ τοῦ τύπου καὶ ὑπέδειξαν οἱ Κύπριοι ἐπανειλημμένως τὸ αὐθαίρετον καὶ ἄδικον τῆς ὑποβολῆς εἰς πληρωμὴν ποσοῦ, ὅπερ ῥητῶς ἀνελάμβανε, διὰ τοῦ ἄρθρου 3 τῆς προσθήκης τῆς Συνθήκης τοῦ 1878, νὰ πληρώνῃ ἡ Ἀγγλία εἰς τὴν Πύλην καὶ διεμαρτυρήθησαν πολλάκις ἐντόνως καὶ ζωηρῶς.

Οὕτω π.χ **ἐν τῇ ἀντιφωνήσει τῆς Κυπριακῆς Βουλῆς κατὰ τὸ 1895 ἀνεγράφοντο τὰ ἑξῆς:** «Τὸ Συμβούλιον εὐχαριστεῖ τῇ ὑμετέρᾳ Ἐξοχότητι ἐπὶ τοῖς συγχαρητηρίοις διὰ τὴν τοῦ παρελθόντος ἔτους ἄφθονον συγκομιδήν, ἀλλὰ λυπεῖται διότι οὔτε αὕτη, οὔτε ἄλλαι προηγουμένων ἐτῶν καλαὶ ἐσοδεῖαι ἠδυνήθησαν νὰ μεταβάλωσιν ἐπὶ τὰ βελτίω τὴν οἰκονομικὴν κατάστασιν τοῦ τόπου, ὅστις ὁμολογουμένως διατελεῖ νῦν εἰς κρισιμωτέραν θέσιν, ἢ καὶ κατ' αὐτὰ τὰ ἔτη ἄτινα, ἐπηκολούθησαν εἰς τὰ ἔτη παντελοῦς ξηρασίας.

Τὰ αἴτια δὲ εἰς ἃ δύναταί τις νὰ ἀποδώσῃ τὴν κατάστασιν ταύτην εἶσι πρὸ πάντων ἡ ἐνιαυσία ἐξαγωγὴ ἐκ τῆς νήσου ὑπερόγκων χρηματικῶν ποσοτήτων ἀφ' ἑνὸς πρὸς διάθεσιν εἰς πάντα ἄλλον σκοπὸν ἢ τὴν ὠφέλειαν τοῦ φορολογουμένου Κυπρίου καὶ πρὸς κάλυψιν διαπύνης, ἤτις κατὰ δίκαιον λόγον δὲν ἔπρεπε νὰ ἐπιβαρύνῃ τὸ Δημόσιον τῆς Νήσου Ταμεῖον· ὅπως δ' ἡ ἐπιτόπιος Κυβέρνησις ἐπαρκέσῃ εἰς τὴν ἐξαγωγὴν ταύτην ἀναγκάζεται νὰ προσφύγῃ εἰς αὐτηρὸν σύστημα τῆς εἰσπράξεως τῶν διαφόρων φόρων, οἵτινες ἦσε ἐκτὸς πάσης ἀναλογίας διὰ τοὺς πόρους τῆς χώρας. Τὸ Συμβούλιον λυπεῖται ἔτι μᾶλλον, διότι, ἐνῷ ἡ Κυβέρνησις ἦσε πληρέστατα ἐνήμερος πάντων τούτων, οὐδεμίαν πρόνοιαν λαμβάνει, ὅπως ἀνακουφίσῃ τὴν κατάστασιν ταύτην τῶν πραγμάτων, ἀλλ' ἀπεναντίας ὑποτάσσει τὰ ζωτικώτερα συμφέροντα τοῦ τόπου εἰς τὰς ἀξιώσεις τοῦ Βρετανικοῦ θησαυροφυλακίου, ὅπερ ἀπὸ τῆς κατοχῆς μέχρι σήμερον ἐπροστάτευσε τὰ συμφέροντα τῶν Βρετανῶν φορολογουμένων ἀναλώμασι τῶν Κυπρίων, χωρὶς νὰ λάβῃ ὑπ' ὄψει τοὺς σκοπούς, δι' οὓς ἡ Ἀγγλία κατέλαβε τὴν νῆσον καὶ ὑποβάλῃ εἰς ἀναλόγους οὐσίας καὶ τὰ Ἀγγλικὰ συμφέροντα».

Ἐν τῇ ἀντιφωνήσει τοῦ Νομοθετικοῦ Συμβουλίου τῷ 1906 ἀνεγράφοντο, ἐν σχέσει πρὸς τὴν ὑπὸ τῆς Κύπρου πληρωμὴν ταύτην τοῦ ὑποτελικοῦ καλουμένου φόρου, τὴν παρακολούουσαν τὴν πρόοδον τῆς χώρας καὶ τὴν πλήρωσιν τόσων αὐτῆς ἀναγκῶν, **τὰ ἀκόλουθα:** «Τὸ ὑπέρογκον βάρος, ὅπερ ἡ νῆσος ὑποχρεοῦται νὰ φέρῃ πρὸς πραγμάτωσιν τῶν μεταξὺ τῆς βρεταννικῆς Κυβερνήσεως καὶ τῆς Ὀθωμανικῆς συναφθεισῶν ὑποχρεώσεων, ἦνε παράγων, ὅστις καθιστᾷ ἀδύνατον τὴν δέουσαν πρόοδον καὶ ἀνάπτυξιν τῆς νήσου. Τὸ Συμβούλιον θεωρεῖ ὅτι δὲν πρέπει νὰ προσκαλῆται ἡ νῆσος νὰ συνεισφέρῃ τὴν μεγάλην ταύτην χρηματικὴν ὑποχρέωσιν, ἥτις ἦνε γνωστὴ ὑπὸ τὸ ὄνομα «Φόρος τῆς ὑποτελείας» καὶ πέποιθεν ὅτι ὁ Ἐντιμότατος Ὑπουργὸς θὰ φροντίσῃ ὅπως ἀποδοθῇ δικαιοσύνη εἰς τὴν Νῆσον, ἀποφασίζων ἵνα τὸ ἀφόρητον τοῦτο βάρος τῶν 92 χιλ. λιρῶν καὶ πλέον ἀρθῇ, μίκριστον δὲ μόνον μέρος αὐτοῦ προσδιορισθῇ, ὡς ἡ ἐκ τῆς Κύπρου ἐκβιαστέα συνεισφορά.... Τὸ Συμβούλιον καὶ ὁ λαὸς τῆς Κύπρου κατέχονται ὑπὸ ἀδυνηροτάτου καὶ καταθλιπτικωτάτου συναισθήματος, βλέποντες τὴν νῆσον μὴ εὐημεροῦσαν καὶ προοδεύουσαν ὑπὸ τὴν Ἀγγλικὴν σημαίαν, ἕνεκεν τῆς ἀποξενώσεως τοῦ χρήματός της. Φρονεῖ ἐν πεποιθήσει ὅτι ἕνεκεν τοῦ λόγου τούτου ὑπεβλήθη ἡ νῆσος ὑπὸ βαρύτατον δάνειον ἐπὶ γενεὰς ὁλοκλήρους διὰ τὴν ἐκπλήρωσιν δοκιμαστικῶν ἔργων, ἐνὸς λιμένος καὶ σιδηροδρόμου καὶ τούτων θεωρουμένων ἀλυσιτελῶν, ἕνεκεν τῶν δυσμενῶν οἰκονομολογικῶν ὅρων ὑφ' οὓς ἐξετελέσθησαν. Διὰ τὸν αὐτὸν λόγον διατελοῦσιν ἐντελῶς ἀλίμενα καὶ ἄνευ τῶν ἀναγκαίων λιμενικῶν βελτιώσεων τὰ κυριώτερα τῆς νήσου ἐμπορικὰ κέντρα, καίπερ εἰσπραττομένων βαρέων λιμενικῶν τελῶν. Διὰ τὸν αὐτὸν λόγον πολλαὶ ὁδοί, λίαν χρήσιμοι, σχεδιασθεῖσαι ἔμειναν ἐν σχεδίοις καὶ ἄλλαι ἐν μέρει ἐκτελεσθεῖσαι ἔμειναν σχεδὸν ἐγκαταλελειμμέναι καὶ φθείρονται, αἱ δὲ συντελεσθεῖσαι συντηροῦνται ἀνεπαρκέστατα. Διὰ τὸν αὐτὸν λόγον μέγιστα σχετικῶς ἐκτάσεις ἐν τῇ νήσῳ διατελοῦσι σχεδὸν ἄδενδροι καὶ ἀπεψιλωμέναι, ἀσχημίζουσαι τὴν νῆσον, ὄχι μόνον ἄχρηστοι καὶ ἐπιζήμιοι ἀπὸ γαιολογικῆς ἀτμοσφαιρικῆς καὶ ὑγειινῆς ἀπόψεως. [Καὶ ἐξακολουθοῦσιν ἀπαριθμούμενα ὅσα ἔδει νὰ γίνωσι καὶ δὲν ἔχουσι γίνει χάριν εἰς τὸν ἐκβιαστικὸν τοῦτον φόρον]... **Τὸ Συμβούλιον δθεν ἐκπληροῦν ὑπέρτατον καθῆκον ἐφιστᾷ στενῶς τὴν προσοχὴν τῆς Ὑμ. Ἐξοχότητος ἐπὶ τοῦ ὅτι ἀπέναντι τοιαύτης οἰκονομολογικῆς δυσφορίσεως τῆς χώρας, διενεργουμένης ἐπὶ 27 καὶ πλέον ἔτη ἤδη, καθ' ἃ 1 640.000 περίπου λίραι ἀφηρέθησαν ἐκ τῆς νήσου, δι' ὧν ἄπασαι αἱ ἀνάγκαι της ἠδύναντο νὰ ἱκανοποιηθῶσιν, ὁ Κυπριακὸς λαὸς διατελεῖ κατάπληκτος διὰ τὸ μέγεθος τῆς συνεχοῦς ζημίας, ἣν ὑφίσταται καὶ ἔχει ἐξαντλήσει ἤδη ἅπαντα τὰ μέσα τῶν εὐπρεπῶν παραστάσεων καὶ ἐκλιπαρήσεων παρὰ τοῖς δυναμένοις νὰ θέσωσιν ὁριστικὸν τέρμα εἰς τὴν ἄντως ἀφόρητον φορολογικὴν καταδυνάστευσίν του.»**

Ἐν τῷ ὑπομνήματι τοῦ 1895 ἐν σχέσει πρὸς τὸν ὑποτελικὸν καλούμενον τοῦτον φόρον **ἀναγράφονται τὰ ἑξῆς:** «Ἦνε γνωστὸν ὅτι ἡ πληρωμὴ τοῦ καλουμένου τουρκικοῦ φόρου ἐπεβλήθη εἰς τὸν τόπον ἐν ἀγνοίᾳ αὐτοῦ καὶ ὅτι ἡ παραδοχὴ τῆς πληρωμῆς τοιούτου ποσοῦ ἐγένετο ὑπὸ τῆς Ἀγγλικῆς Κυβερνήσεως, ἕνεκα τοῦ κατεσπευσμένου τῶν περιστάσεων, ὑφ' ἃς κατελήφθη ἡ νῆσος, ἄλλως δὲν ἦτο δυνατὸν ἡ συνταγματικὴ τῆς Μ. Βρετανίας Κυβέρνησις νὰ παραδεχθῇ, ὥστε νῆσος πτωχοτάτη νὰ ἀποτίῃ ποσὸν σπουδαῖον, ἄνευ σκοτοῦ, ἄνευ τῆς ἐλαχίστης ὠφελείας διὰ τὸν φορολογούμενον λαόν, οὗ αἱ τύχαι ἐτέθεντο ὑπὸ τὸ σκῆπτρον τῆς Α. Μεγαλειότητος τῆς Ἀνασσης... Πιστεύομεν ὅτι ἦνε ἐκτὸς πλέον συζητήσεως ὅτι ἡ πληρωμὴ τοῦ φόρου τούτου ἦνε ἄδικος καὶ καταστρεπτικὴ διὰ τὸν τόπον· τοῦτο ὁμολογεῖται ὑπὸ τῆς διοικήσεως τῆς νήσου, τοῦτο ἀνακηρύσσεται ὑπὸ τῆς ἐν Ἀγγλίᾳ κυβερνήσεως, τοῦτο κυρίως ἐξήντλησε τὸν τόπον, τοῦτο ἤγαγεν εἰς ἀπελπισίαν τὸν λαὸν τῆς νήσου. Καθικετεύομεν λοιπὸν τὴν Κυβέρνησιν τῆς σεπτῆς Ἀνάσσης, ὅπως σπουδαίως σκεφθῇ πλέον ἐπὶ τοῦ ζωτικοῦ τούτου ζητήματος καὶ ὅπως λάβῃ περὶ τούτου σύντονα μέτρα, διότι ὁ λαὸς ἔχει ἀπόλυτον ἀνάγκην ἀνακουφίσεως ἐκ τῆς ἐνεστώσης φορολογίας. Διαβεβαιοῦμεν δ' αὐτὴν ὅτι ὁ λαὸς διανοεῖται, ἂν ἐξακολουθήσῃ ἡ κατάστασις αὕτη, νὰ ἀντισταθῇ εἰς τὴν πληρωμὴν τῶν φόρων, καθὸ πεισθεὶς ὅτι ἄλλως πράττων φθάνει εἰς τὴν παντελῆ καταστροφήν του καὶ θὰ προτιμήσῃ νὰ ἴδῃ τὴν καταστροφήν του συμπληρουμένην διὰ τῆς βίας παρὰ διὰ τῆς σιγῆς νὰ συγκατανεύσῃ εἰς ταύτην καὶ διότι φρονεῖ ὅτι οὕτω πράττων ἀμύνεται δικαίως ὑπὲρ αὐτοσυντηρήσεως.»

(ἀκολουθεῖ)

ΓΕΩΡΓΙΟΣ Α. ΜΑΡΚΙΔΗΣ

ΓΕΝΝΑΙΟΥΣ ΕΡΑΝΟΥΣ ΔΙΑ ΤΗΝ Α΄ ΚΥΠΡΙΑΚΗΝ ΠΥΡΟΒΟΛΑΡΧΙΑΝ

ΑΝΑΓΚΑΙΑ ΑΠΑΝΤΗΣΙΣ

Ἐν τῷ ὑπ' ἀρ. 222 καὶ ἡμερ. 7 Αὐγούστου φύλλῳ τῆς «Ἐλευθερίας» ἐδημοσιεύθη ἔλεγχος τῆς πρὸς τὸ Ἐκπαιδευτικὸν Συμβούλιον ἐκθέσεώς μου, ὅ,τι ἧς ἐγγράφοντο αὐτῷ τἀποτελέσματα τῆς ἐργασίας τῆς κριτικῆς ἐπὶ τῶν διδακτικῶν βιβλίων ἐπιτροπείας, ἃ ὑπεβλήθησαν αὐτῇ πρὸς ἐξέτασιν. Λυποῦμαι ὅτι διὰ τῆς δημοσιεύσεως ταύτης τοῦ κ. Πισύνου πρῶτον μὲν οὐσεν ἕτερον σκοπεῖται ἡ ἄκαρπος πάταγος λόγων καὶ κενὴ πρὸς ἐπίδειξιν παιδαγωγικῆς κριτικῆς δεινότητος, τάσις, ἣν οὐδέποτε παρὰ τοῦ κ. Πισύνου προσεδόκων, εἶτα δὲ καὶ ὅτι, ὅπερ μάλιστα ἀλγεινόν, ἐκ προαιρέσεως κακῆς ἀποδίδοταί μοι ἰδιοποίησις τῆς σεβαστῆς αὐτοῦ πνευματικῆς περιουσίας καὶ κακοβουλία ἐν τῇ συντάξει **ἀτομικῆς** ἐκθέσεώς μου.

Περὶ δὲ τῆς ἐπαγγελίας τοῦ κ. Πισύνου, ἣν μετὰ στόμφου προκηρύσσει, τοῦ ὅτι τὴν **ἀτομικήν** μου περὶ διδασκαλίας τῆς ἰχνογραφίας γνώμην θὰ βασανίσῃ καὶ ἀνασκευάσῃ προσεχῶς, περιττὸν κρίνω νὰ εἴπω τι, γνωστοῦ ὄντος τοῖς καὶ ὁπωσδήποτε διδακτικῶν περὶ τῆς ἰχνογραφίας ζητημάτων ἀψαμένοις, ὅτι εἰς διχογνωμίαν τὴν σήμερον ὁ παιδαγωγικὸς κόσμος ἔχει περιστῇ περὶ τοῦ ἐφαρμοσίμου τῶν τελευταίων ἀνακυψασῶν, καίπερ ἀπὸ πολλοῦ κυοφορηθεισῶν, εἰς τὴν μόρφωσιν τῆς φαντασίας καὶ τῆς αἰσθήσεως ἀποσκοπουσῶν θεωριῶν. Ἐὰν δὲ ὁ κ. Πίσυνος ἀτομικὰς αὐτοῦ, ὡς τὴν ἐν τῇ ἐκθέσει μου ἐκφρασθεῖσαν γνώμην ἀποκαλεῖ, θὰ ἐξελίξῃ θεωρίας καὶ ἐπελθὼν θὰ κατασυντρίψῃ οὐχὶ ἐμέ, ἀλλὰ σπουδαιοτάτους διδακτικοὺς ἄνδρας ἄνευ οὐδὲ τοῦ ἐλαχίστου σεβασμοῦ τῆς μνήμης αὐτῶν, θὰ θαυμάσωμεν μὲν τὴν δεινότητα καὶ ψυχολογικὴν ἐμβρίθειαν αὐτοῦ, θὰ παρακαλέσωμεν δὲ μόνον μίαν θεμελιώδη ἀρετὴν νὰ θεραπεύσῃ καὶ καλλιεργήσῃ, ἂν μὴ φύσει αὐτὴν ἔχῃ, πλείω δηλ. ἀβρότητα νὰ τηρῇ γράφων καὶ νὰ πειρᾶται ὡς οἷόν τε εὐπρεπεστέραν ὄψιν νὰ προβάλλῃ.

Ταῦτα, κ. Πίσυνε, ὡς ἐν προοιμίῳ ἀναγκάζει με ἡ ὑμετέρα ἄστοργος ὁρμὴ νὰ προτάξω, καὶ ἐπαναλαμβάνω ὅτι οὐδέποτε προσεδόκων παρ' ὑμῶν οὔτε τοιαύτην παρεξήγησιν τῶν κατὰ τὴν ἔκθεσίν μου, οὔτε τοσαύτην δριμύτητα ἐφόδου καὶ κατασυκοφαντίαν τοῦ ἤθους μου, ὡς παρακατιὼν θὰ εἴπω, οὐδὲ κατάμεμψιν τῆς στρυφνότητος τοῦ λόγου μου, ὦ 'γαθέ, ἣν οὕτως ἀνοικτιρμόνως ὁ ἀπέριττος λογογράφος ὑμεῖς καταμέμφεσθέ μου. Καὶ ἤδη εἰσέρχομαι εἰς τὴν ἐξέτασιν τῶν καθ' ἕκαστον τῆς καταμομφῆς αὐτοῦ, ἣν μετὰ πολλοῦ χόλου ποιεῖται.

Καταμέμφεταί της ἐκθέσεώς μου τυπικὰς ἐλλείψεις καὶ ἀνακριβείας, δι' ἃς τὸ Ἐκπαιδευτικὸν Συμβούλιον ἐπιστρέφει ἡμῖν αὐτὴν μετὰ τῆς ἐντολῆς «νὰ συνταχθῇ ἀπὸ κοινοῦ καὶ ὑπογραφῇ ὑπὸ πάντων τῶν μελῶν πρακτικὸν συνοψίζον τὰς ληφθείσας τελειωτικῶς περὶ ἑκάστου τῶν βιβλίων ἀποφάσεις τῆς ἐπιτροπείας,» δι' ἧς ἐντολῆς εἰς νέους κόπους θὰ ὑποβληθῶσι τὰ μέλη τῆς ἐπιτροπείας, ἔδει δὲ κατὰ τὴν γνώμην τοῦ κ. Πισύνου «νὰ συντάξω σχέδιον ἐκθέσεως περιλαμβάνον ἐν συνόψει τὴν ὁμόφωνον ἢ κατὰ πλειοψηφίαν εὐμενῆ ἢ δυσμενῆ ἀπόφασιν τῆς ἐπιτροπείας.... ἣν ὑπογεγραμμένην καὶ ὑπὸ τῶν λοιπῶν μελῶν νὰ ἀποστείλω ὡς ἔγγραφον ἐπίσημον καὶ ἔγκυρον.» Ἀφοῦ λοιπόν, κ. Πίσυνε, τοιαύτην γνώμην εἶχες διατί δὲν ἀπέφηνας ταύτην, ὅτε γενομένου λόγου περὶ τοῦ τρόπου τῆς συντάξεως τῆς ἐκθέσεως παρεκάλεσα ὑμᾶς ἐν πάσῃ τῇ εἰλικρινείᾳ ν' ἀποφανθῆτε, ἵνα μὴ εἰς παρατυπίαν τινὰ περιπέσωμεν; Εἶνε ἢ δὲν εἶνε ἀληθὲς ὅτι ὑμεῖς ὑποβαλόντες μοι τὴν ἔκθεσιν σας ἀπῃτεῖτε αὐταῖς λέξεσι νὰ προσαγάγω αὐτὴν τῷ Ἐκπαιδ. Συμβουλίῳ, καὶ ὅτι ἐγὼ ὑπερβολικὰ καί, ὅστιν εἰπεῖν, ἄστοχα ἐν πολλοῖς κρίνας τὰ κατὰ τῶν ἐλλείψεων τοῦ ἀναγνωσματαρίου ὑφ' ὑμῶν γραφέντα παρεκάλεσα νὰ ἐπιτρέψητε νὰ κολάσω πως τὸ δριμὺ τῆς φράσεως, χωρὶς νὰ μειωθῇ ὁ νοῦς τῶν γεγραμμένων; Δὲν ἀντεφάσκετε λοιπὸν πρὸς ὑμᾶς αὐτοὺς διὰ τῆς ἀδίκου ὑμῶν ἀξιώσεως ταύτης, ἀφοῦ νῦν ἰσχυρίζεσθε ὅτι ἔδει νὰ συντάξω, ὡς ἀνωτέρω προτείνετε, σχέδιον ἐκθέσεως συνοπτικὸν τῶν κρίσεων πάντων τῶν μελῶν καὶ προτείνω τὴν ἔγκρισιν ἢ ἀπόρριψιν καθ' ὁμόφωνον ἢ ἐκ πλειοψηφίας κρίσιν τῶν μελῶν; Δὲν ὡμολογήσαμεν οἱ δύο ἀλλήλοις (λέγω δὲ **οἱ δύο**, διότι ὁ μὲν κ. Μαραθεύτης κατὰ τὴν δευτέραν συνεδρίαν περὶ τὸ τέλος ἀπῆλθεν, ἵνα μὴ παρῇ κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ ἀναγνωσματαρίου αὐτοῦ, δοὺς προφορικῶς περὶ τῶν λοιπῶν τὴν ἑαυτοῦ γνώμην, ὁ δὲ κ. Ἰωαννίδης ἐν περιοδείᾳ ὤν, ἀπέστειλέ μοι γενικὴν περὶ πάντων τῶν εἰς κρίσιν ὑποβληθέντων γνώμην, κρίνας αὐτὰ οὐχὶ μὲν ἄξια ἐγκρίσεως, δυνάμενα μέντοι νὰ εἰσαχθῶσιν ὡς διδακτικὰ ὑπὸ τῶν ἑκασταχοῦ δημοδιδασκάλων), ὅτι δύναμαι νὰ συντάξω τὴν ἔκθεσίν μου ἐκτιθεὶς τὴν γνώμην ἐν αὐτῇ δηλῶν, καί, ἐὰν κρίνω καλόν, νἀποστείλω ὑμῖν καὶ τοῖς λοιποῖς μέλεσιν, οὐχ ἵνα συνυπογράψωσιν αὐτὴν (ὁπότε ἀδύνατον θὰ ἦτο χωρὶς ἑκάστου νὰ παρατεθῇ ἡ γνώμη), ἀλλ' ἵνα ἐλεγχθῇ τρόπον τινὰ ἡ ἀλήθεια τῶν ὑπ' ἐμοῦ γεγραμμένων (οὗ ὅπερ ὁμολογῶ ὅτι δὲν ἐδέχθην ἐμαυτὸν σεβόμενος); Ἐάν, κ. Πίσυνε, ὑπὸ εἰλικρινείας ἐνεφορεῖσθε καὶ τῷόντι ταύτην τὴν γνώμην εἴχετε, ἣν νῦν διατυποῦτε, ἔδει νὰ παράσχητέ μοι τὴν συνδρομήν σας, ὅτε ἐζήτησα αὐτὴν παρ' ὑμῶν, καὶ ἄλλοτε ὑπαρξάντων ἐν τῇ κριτικῇ ἐπιτροπείᾳ καὶ ἐμπείρων ὄντων· οὐ πράξαντες δὲ τοῦτο φωρᾶσθε ὀπισθοβουλίαν κρύπτοντες καὶ ἐλλοχῶντες, ἵνα καιροῦ ἐπιλαβόμενοι, ἀναλάμψητε ὡς δεινὸς ἐν τῇ παιδαγωγικῇ κονίστρᾳ παλαιστής. Ἐὰν τῷόντι εἰλικρίνειαν εἴχετε καὶ ὑπὸ συναδελφικοῦ καὶ ἀγάπης συναισθήματος ἠλαύνεσθε, οἷον ἐγὼ ὁμολογῶ ὅτι ἔτρεφον πρὸς ὑμᾶς, ἠδύνασθε καὶ μετέπειτα, εἴ τι ὡς οὐκ ἔδει ἐγένετο, νὰ προσέλθητέ μοι καὶ νὰ ζητήσητε ἐξηγήσεις, ἃς θὰ παρεῖχον ὑμῖν πρόθυμος ὢν καὶ συγγνώμην νὰ αἰτήσωμαι, ἐὰν ἀπεδεικνυόμην σφαλλόμενος, οὐχὶ δὲ κενὸν μόνον πάταγον διὰ δημοσιεύσεων ἀκαίρων νὰ ἐγείρητε καὶ ἀπρεπῶς νὰ ἀσχημονῆτε, καθαπτόμενοί μου καὶ κατηγοροῦντες τὴν **συνήθη** στρυφνότητα τοῦ λόγου, ὑμεῖς ὁ δεινὸς λογοδαίδαλος καὶ προτασιοκάμπτης, ὁ πάνυ χαριέντως τῷ ἀφελεῖ καὶ ἀπερίττῳ λόγῳ χρώμενος.

Κατηγορεῖ μου εἶτα ὁ κ. Πίσυνος τὸν τρόπον τῶν πρὸς τὸ Ἐκπαιδ. Συμβούλιον εὐχαριστιῶν μου ἐπὶ τῇ τιμῇ, ἧς ἠξίωσέ με, νὰ διορίσῃ δηλ. ἐμὲ ἐκ τῶν μελῶν τῆς κριτικῆς ἐπὶ τῶν βιβλίων ἐπιτροπείας. Τοῦτο ὤφειλον ἐξ ἀβρότητος νὰ πράξω, ἀτομικῶς δὲ τὰς εὐχαριστίας μου νἀποδώσω, διότι εἶχον καὶ ἔχω τὴν γνώμην ὅτι, εἰμὴ ὡς πρόεδρος τῆς ἐπιτροπείας, ἀλλὰ πάντως πρὸς σύγκλησιν τῶν μελῶν, διεύθυνσιν τῶν συζητήσεων κτλ. διωρίσθην καὶ ἔλαβον τὸ ἀποσταλὲν μοι ἔγγραφον τοῦ Ἐκπαιδ. Συμβουλίου.

Οὐδέποτε ὑποθέτω ὅτι ὁ κ. Πίσυνος θὰ διαμφισβητήσῃ τοῦτο, οὐχὶ διότι νομίζω ὅτι ἐπιστημονικὴ ἱκανότης ἔκτακτος ἐπεβλήθη εἰς τὴν τοῦ Συμβουλίου ἀπόφασιν τοῦ διορισμοῦ μου, (οὐδέποτε τὴν ματαίαν ταύτην περὶ ἐμαυτοῦ γνώμην ἔσχον), ἀλλ' ἁπλούστατα διότι ἕκαστος θὰ ὁμολογήσῃ ὅτι πρώτιστα τοῦ ἀξιώματος λόγον ἔσχε τὸ Ἐκπαιδ. Συμβούλιον.

Εἰσέρχεται εἶτα λάβρος καὶ ὥσπερ ὁρμητικὸς χείμαρρος τὰ πάντα συμφύρων καὶ συγκυκλῶν εἰς τὴν οὐσίαν τῆς ἐκθέσεώς μου. Οἷος στόμφος, οἵα ἀπαιδευσία καὶ σκαιότης! Ἀντιβάλλει τὴν ἔκθεσίν μου πρὸς τὴν ἑαυτοῦ καὶ εὑρίσκει τὴν ἐξωτερικὴν κατάταξιν ἀμετάβλητον καὶ πλεῖστα πιστῶς ἐκ τῆς ἑαυτοῦ ἐκθέσεως ἀντιγεγραμμένα. Τῷόντι περιεσυλήσαμεν τὸν τίμιον αὐτοῦ θησαυρὸν καὶ οὐδὲν ἔχοντες αὐτοὶ ἴδιον νὰ εἰσενέγκωμεν, ἀνευλαβῶς ἐπαναλαμβάνομεν, μόνον οὐχὶ τῇ ἀπερίττῳ τοῦ κ. Πισύνου γλώσσῃ χρώμενοι, ὅσα ἡ ἀκένωτος τῆς παιδαγωγικῆς σοφίας αὐτοῦ πηγὴ πρὸς ἄρδευσιν παρέχει. Τεκμηρίοις δὲ χρῆται τοῖσδε: Ἐν τῇ κρίσει τοῦ ἀλφαβηταρίου τοῦ κ. Ζησίμου ὁ κ. Πίσυνος παραθέτει δώδεκα λόγους, δι' οὓς δὲν κρίνει ἄξιον ἐγκρίσεως τοῦτο, λέγει δὲ ὅτι πιστῶς ἀναγράφονται κατὰ τὴν αὐτὴν ἀριθμητικὴν τάξιν ὑπ' ἐμοῦ οἱ ἕνδεκα τούτων, σκοπίμως παραλείπεται ὁ 8ος, ἵνα μεταβληθῇ ὑπ' ἐμοῦ γλωσσικῶς καὶ παρουσιασθῇ ὡς ἰδία συμβολή. «Ἀλλ' ἀτυχῶς,» λέγει, «ἡ δῆθεν ἀτομική μου αὕτη συμβολὴ εἶναι καὶ ἀνακριβής, διότι ἡ χρῆσις κακοζήλων προτάσεων εἶναι συχνὴ καὶ πανταχοῦ σχεδὸν τοῦ 6' μέρους τοῦ βιβλίου» (ἐφ' ᾧ ἐγὼ γράφω, «ἐπιπροστίθημι δ' ὅτι κατ' ἐμὴν γνώμην πρὸς μόρφωσιν αἰσθήσεως γλωσσικῆς οὐδὲν εἰσφέρουσι φράσεις ταπειναὶ καὶ κακόζηλοι, **καὶ αὗται ἐλάχισται** ἐν τοῖς τελευταίοις μαθήμασι»). Ἀποκρινόμενος πρὸς ταῦτα λέγω ὅτι ὤφειλον, ὡς ὑπεσχέθην, νὰ καταγράψω ἑκάστου τῶν κριτῶν τὰς γνώμας· ἐπειδὴ δὲ ὁ κ. Π γραπτήν μοι ὑπέβαλε τὴν ἑαυτοῦ κρίσιν, ὤφειλον κατὰ τὴν αὐτὴν τάξιν τὰ ὑπ' αὐτοῦ σφαλερὰ καὶ ἐλλιπῆ κριθέντα νὰ παραθέσω καὶ εἶτα, εἴτι εἶχον νὰ προσθέσω, νὰ ἐπισυνάψω ὡς ἀτομικόν, ἤ, εἴ που διεφώνουν, νὰ δηλώσω. Ἀλλὰ παρέλιπον, λέγει, ἕνα τῶν λόγων αὐτοῦ, ἵνα τοῦτον ὡς ἀτομικήν μου συμβολὴν παρουσιάσω καὶ ἄκων εἰς ἀνακρίβειαν περιπέσω. Πάντας θεοὺς καὶ πάσας θεὰς μαρτύρομαι, κ. Πίσυνε, ὅτι οὐδέποτε ἐζήλωσα νὰ περιβληθῶ τὸν ὑμέτερον τρίβωνα, ἵνα ἐν αὐτῷ διαλάμψω. Ἀπέδωκα, εἶναι ἀληθές, ἰδιαιτέραν σημασίαν εἰς τὴν ὑμετέραν περὶ ἀλφαβηταρίου κρίσιν, ἅτε ἱκανὰ ἔτη διδάξαντι τὰ πρῶτα γράμματα, ὥσπερ παντὶ ἱκανῷ καὶ ὀξύνῳ σημοδιδασκάλῳ τὸν προσήκοντα σεβασμὸν θὰ ἀπένεμον καὶ οὐχὶ εἰκῇ καὶ ἀλογίστως θ' ἀπέρριπτον πᾶσαν ἐκ πολυετοῦς πείρας καὶ μελέτης τεθησαυρισμένην γνῶσιν καὶ ἐμπειρίαν. Δὲν δύναμαι δὲ νὰ ἐννοήσω κατὰ τί αὐτὸς ἐξέπρεψα ὑποκλέψας ἐλάχιστον τεμάχιον τῆς ὀξύτητος τῆς ὑμετέρας ἰχνηλασίας, ἢ κατὰ τί θὰ ἐμειοῦτο ἡ ἀξία μου παραθέντος καὶ τοῦτο μετὰ τοῦ λοιποῦ ὑμετέρου θησαυροῦ, ἀφοῦ μάλιστα γινώσκω ὅτι δὲν εἶσθε οὕτω σφόδρα γενναιόδωρος, ὥστε ἡσύχως νὰ ἀνέχησθε καὶ ἄλλων τρεφομένων ἐκ τῆς μεστῆς παντοίων ἐδεσμάτων τραπέζης ὑμῶν. Μάθετε λοιπόν, κ. Πίσυνε, ὅτι οὔτε **ἀβλεψία** οὔτε κακοβουλία μου ὑποκρύπτεται ἐν τῇ μὴ παραθέσει τοῦ 8ου λόγου ὑμῶν, ἀλλ' ἁπλῶς ἀβροφροσύνη διαφαίνεται, ἣν δὲν ἐξετιμήσατε προσηκόντως. Περὶ γλώσσης προκειμένου, ἐνόμισα καλὸν ὃ ὑμεῖς οὐχὶ πλήρες ἐδηλώσατε, νὰ συμπληρώσω, ἵνα ἰδιαιτέρως ἐπισταθῇ ἡ προσοχὴ εἰς τὸ σημεῖον τοῦτο· ἵνα μὴ δὲ φανῶ ὅτι ἀντιστρατεύομαι ὑμῖν (βλέπετε ὁπόσον κήδομαι τῆς ὑπολήψεως, Σας;) ράκος τι μόνον τοῦ τριβωνίου ὑμῶν ἠθέλησα νὰ συγκολλήσω καὶ εἰς ὅλον τι πλήρες νὰ συρράψω, οὐδαμῶς λογισάμενος ὁ τάλας ὅτι θἀπεκαλυπτόμην καὶ θὰ παρεξηγούμην καὶ θὰ κατηγορούμην ὡς οὐδὲ τὰ στοιχεῖα πεπατημένης παιδαγωγικῆς ἀληθείας γινώσκων (εἶα θρασύτης καὶ ἀπαιδευσία τρόπων!). Καὶ ἰδοὺ ὑμεῖς ἀνέρχεσθε ἐπὶ τοῦ κατεσχηκότος Πηγάσου ὑμῶν, ὥσπερ ἐπὶ τοῦ ἱπποκανθάρου τοῦ Τρυγαίου καὶ εἰς αἰθερίας σφαίρας μετεωριζόμενος ἐνομίσατε ὅτι πήξαντες ἀσφαλὲς τὸ ἀρχιμήδειον σημεῖον τῆς διδακτικῆς σοφίας δύνασθε ἀμάθειαν τῶν ἄλλων νὰ καταγιγνώσκητε.

Τίς δὲ ἡ ἀνακρίβεια, εἰς ἣν περιέπεσον; Ἡ ρῆσίς μου ἔχει ὧδε: «ἐπιπροστίθημι δ' ὅτι οὐδὲν εἰσφέρουσι πρὸς μόρφωσιν αἰσθήσεως γλωσσικῆς φράσεις **ταπειναὶ καὶ κακόζηλοι**, καὶ αὗται **ἐλάχισται ἐν τοῖς τελευταίοις μαθήμασιν**». Ἐν αὐθα πλανηθεὶς ὁ κ. Π. τὸ: **ἐλάχισται** ἀναφέρει εἰς τὸ εὐθύ, ἄνω ἔσω: **φράσεις ταπειναὶ καὶ κακόζηλοι** (ὁπότε πρὸς ἀκρίβειαν θὰ ἔλεγον: **καὶ τοιαῦται**), ἐνῷ ἔδει ν' ἀνενέγκῃ εἰς μόνον τό: **φράσεις**. Ἰσοῦτῳ δὲ μᾶλλον δὲν ὤφειλεν νὰ παρεξηγήσῃ καὶ διαστρέψῃ τὴν ρῆσίν μου, καθόσον καὶ προφορικῶς ἐδήλωσα αὐτῷ ἐν τῇ συνεδρίᾳ, ὡς θὰ ἐνθυμεῖται βεβαίως καὶ ὁ κ. Μαραθεύτης, ὅτι οὐσιωδέστατον ἐλάττωμα τοῦ ἀλφαβηταρίου τοῦ κ. Ζησίμου κρίνω καὶ τοῦτο, ὅτι δὲν ἔχει ἐκλογὴν φράσεων καὶ ὅτι αἱ φράσεις ἐν γένει αὐτοῦ ὤφειλον ἐν τῷ δευτέρῳ μέρει νὰ ὦσι ἄφθονοι πρὸς κατανίκησιν τῶν δυσκολιῶν τῆς προφορᾶς πολλῶν συνεκφερομένων γραμμάτων. Ἀλλὰ τίς εἶνε ἡ πεπατημένη παιδαγωγικὴ ἀλήθεια, ἣν ἀγνοῶ κατὰ τὸν κ. Π.; «Ὁ κ. Φυλακτός,» λέγει, «ἐὰν τῇ αὐτῇ παραγράφῳ ἐπιθυμῶν, φαίνεται, νὰ εἴπῃ καί τι γενναῖον καὶ καινὸν ἐπισυνάπτει τὰ ἀπαράμιλλα καὶ ἀπίστευτα τάδε.» (ἕπεται ἡ ἐμὴ ρῆσις:) «ἀνθ' ὧν φράσεων ἠδύναντο εὔχυμα διηγήματα, μῦθοι, διάλογοι τὸ διαφέρον τῶν μικρῶν παίδων νὰ ἐπισπῶνται»). Ἀν τοῦτο εἶνε ἄγνοια τῶν στοιχειωδῶν τῆς διδακτικῆς, κ. Πίσυνε, ἢ εἶνε ἀκριβῶς συμφωνότατον οὐχ ὅτι πρὸς παιδαγωγικὰ διδάγματα, ἀλλὰ καὶ πρὸς αὐτὴν τὴν λογικὴν σκέψιν, δύνασθε νὰ μάθητε ἀνοίξαντες ἓν οἱονδήποτε ἀλφαβητάριον (α' μέρος) εἴτε Γαλλικόν, εἴτε Γερμανικὸν καὶ ἰδίᾳ τὰ τελευταῖα αὐτοῦ διεξελθόντες, τὰ ἀκολουθοῦντα δηλ. μετὰ τὴν κατακράτησιν τῶν τῆς προφορᾶς τῶν γραμμάτων κυριωτάτων δυσκολιῶν· ἀλλὰ καὶ τὰ ἐν τῷ τοῦ Παπαμάρκου α' μέρει μετὰ τῆς εἰσαγωγῆς τῶν κεφαλαίων ἐρχόμενα ἱκανῶς ὁπωσδήποτε πρὸς τὴν ἀξίωσιν ταύτην ἀνταποκρίνονται. Καὶ τῷόντι ἐπισπωμένου τοῦ διαφέροντος τοῦ **μικροῦ** ἰδίᾳ μαθητοῦ καὶ τῆς ἀκουσίας προσοχῆς ἐκκαλουμένης, διὰ εὐχύμων διηγημάτων, μύθων, διαλόγων κ.λ.π. λεληθότως ἐξοικειοῦται οὗτος πρὸς τὴν συμπροφορὰν πολλῶν συμφώνων πρβλ. καὶ τὸ πρὸς χρῆσιν τῶν σχολείων Μονάχου ἀλφαβητάριον ἐκδοθὲν κατ' ἐντολὴν τῆς Lokalschulkommission 2. ἐκδ. ἀπὸ σελ. 26 κ. ἑ., ἔνθα πρόκειται περὶ τῆς ἐνασκήσεως τῶν γραμμάτων sch συμπροφερομένων.

Ὅ,τι δ' ἀφορᾷ εἰς τὰ ὑπὸ τοῦ κ. Π. αὐθεντικῶς κατά τε τὴν συνεδρίαν καὶ ἐν τῇ χαριτοβρύτῳ δημοσιεύσει αὐτοῦ λεγόμενα ὅτι αὐτὸς δὲν συνιστᾷ τὴν ἐκ παραλλήλου ἐκμάθησιν τῆς τε τοῦ τύπου γραφῆς καὶ τῆς χειρογράφου, οὐδὲ τὴν κατόπιν πρόσθηκην τῆς χειρογράφου, ἀλλὰ ὅτι μετὰ πολλὴν ἐπιστημονικὴν μελέτην εὗρον ὅτι μόνον ἐννέα γράμματα τῆς χειρογράφου παραλλάσσουσί πως τῶν ἀντιστοίχων τοῦ τύπου, μόνα ταῦτα νομίζει (ἢ μᾶλλον πεπεικεν ἑαυτὸν) ὅτι πρέπει ἐκ παραλλήλου νὰ διδάσκωνται, ταῦτα κρίνομεν ἀδόκητα οὐδ' ἀποκροτήματος ἄξια καὶ παραπέμπομεν πάλιν εἰς ἐπίσκεψιν ἀλφαβηταρίων. Ἀφοῦ ὁ μαθητὴς ὀφείλει νὰ μανθάνῃ ταὐτοχρόνως νὰ γράφῃ καὶ ἀναγινώσκῃ, ὀφείλουσιν ἐκ παραλλήλου αἱ γραφαὶ νὰ διδάσκωνται, καὶ νὰ παρατίθενται ἄρα ἐν τοῖς μαθήμασι τοῦ ἀλφαβηταρίου, εἴτε μικρὰν εἴτε μεγάλην διαφορὰν ἀλλήλων ἔχουσιν· οὐδαμῶς δ' ἀποκλείεται διὰ τούτου ἡ χρῆσις τῶν πινακιδίων ἐν τῇ παραδόσει, ἃ θὰ προδεικνύῃ τοῖς παισὶν ὁ διδάσκαλος.

Δὲν κρίνω καλὸν νὰ εἰσέλθω εἰς τὴν ἐξέτασιν τοῦ τελευταίου μέρους τῆς κακοβούλου ἐπικρίσεως τοῦ κ. Π, τῆς εἰς τὸ β' (προπαρασκευαστικὸν τῆς ἀπταίστου ἀναγνώσεως) μέρος τοῦ ἀλφαβηταρίου ἢ μᾶλλον ἀναγνωσματαρίου τοῦ κ. Μαραθεύτου ἀφορώσης, διότι εἶπον ἤδη ἀνωτέρω ὅτι ἐπεφυλαξάμην αὐτὸς νὰ μεταβάλω τὸ δριμὺ τῆς φράσεως τοῦ κ. Π. καὶ μόνον τὰ καίρια τῆς κρίσεως αὐτοῦ νὰ τηρήσω.

Ἐν δὲ τῇ κρίσει τῆς ἱστορίας τῆς Κύπρου τοῦ κ. Κωνσταντινίδου ποῦ κεῖται ἡ πρὸς ἐμαυτὸν ἀντίφασις ἀγνοῶ. Ἐν τῇ ἐκθέσει μου κατέγραψα μὲν τὴν γνώμην τῆς κριτικῆς ἐπιτροπείας κατὰ πλειοψηφίαν τῶν συναδέλφων, ἐπεφυλαξάμην δ' ὅμως καὶ τὴν ἀτομικήν μου γνώμην νὰ δηλώσω. Δύναται μὲν ὁ κ. Κωνσταντινίδης νὰ ἐκπονήσῃ ἢ ἐξεργασθῇ τὴν αὐτοῦ ἱστορίαν ὡς διδακτικὸν βιβλίον διὰ τὴν ἀστικὴν σχολὴν κατὰ τὰς δοθείσας ὑποτυπώσεις τῆς ἐπιτροπείας, ἀλλ' ἀτομικῶς νομίζω ὅτι, καὶ ὡς ἔχει τὸ βιβλίον, δύναται νὰ ᾖ ἱκανῶς χρήσιμον ἐν ταῖς χερσὶ τῶν μαθητῶν τῆς στ.' τάξεως τῆς ἀστικῆς σχολῆς. Τότε μόνον δύναται νὰ γίνῃ λόγος περὶ συμπτύξεως εἰς 50 ἢ 60 σελίδας ὅταν μέλλῃ ὁ μαθητής, ἂν τύχῃ ὁ τάλας τοιούτου διδασκάλου, νὰ ἀποστηθίζῃ **ἀπὸ ἐδῶ ἕως ἐκεῖ** Ἐὰν δέ τις ἰσχυρισθῇ ὅτι τὸ λεκτικὸν εἶνε δύσκολον διὰ μαθητὰς τῆς ἀνωτέρας τάξεως τῆς ἀστικῆς σχολῆς, ἀδικεῖ πολὺ τούτους, οὕτω ταπεινὴν περὶ τῆς γλωσσικῆς αὐτῶν μορφώσεως γνώμην ἔχων.

Περαίνων τὴν ἀναγκαίαν ταύτην ἀπολογίαν μου ὁμολογῶ ὅτι βαρυθύμως ἄλγω ἀναγκασθεὶς ἐνιαχοῦ δριμυτέρας τοῦ προσήκοντος γλώσσης χρῆσιν νὰ ποιήσωμαι, καίπερ ὁμολογῶν ὅτι τὸ ἀξιοπρεπὲς ἐν τῇ κοσμιότητι κεῖται. Διὸ θὰ παρακαλέσω τὸν κ. Π., δίαν ἐν τῷ πελάγει τῶν νοημάτων πλέῃ, νὰ καταβάλῃ καὶ ὀλίγον κόπον εἰς τὴν εὕρεσιν τῶν καταλλήλων λέξεων, διότι πᾶσαι αἱ διαφοραὶ γνωμῶν, πόλεμοί τε καὶ μάχαι ἐντεῦθεν προκύπτουσιν, ἐκ τῆς μὴ καιρίας χρήσεως τῶν λέξεων καὶ τῆς πλοκῆς αὐτῶν πρὸς ἐκδήλωσιν τῶν νοημάτων. ἐκλήθημεν ἵνα τοὺς νέους εἰς κοσμιότητα καὶ εὐπαιδευσίαν τρόπων χειραγωγῶμεν, ὀφείλομεν καὶ ἐν ταῖς πρὸς ἀλλήλους καὶ τοὺς ἄλλους πολίτας ἀναστροφαῖς, ἰδίᾳ δὲ ταῖς διὰ τῆς δημοσιεύσεως διασαλπιζομέναις, νὰ διδάσκωμεν πρὸ παντὸς τὴν θείαν ταύτην ἀρετὴν τῆς σωφροσύνης καὶ τῆς ταπεινότητος, ἵνα μὴ καὶ τοὺς ἄλλους παροξύνωμεν καὶ παρέχηται οὕτω οἰκτρὸν θέαμα καπηλικῆς καὶ βαναύσου λογομαχίας, ἐξ ἧς οὐδὲν τὸ ὠφέλιμον προκύπτει.

Ἐν Καραβᾷ τῇ 10η Αὐγούστου 1910.

ΑΘ. ΦΥΛΑΚΤΟΣ

Γυμνασιάρχης τοῦ Παγκυπρίου καὶ εἰσηγητὴς τῶν θεμάτων τῆς κριτικῆς Ἐπιτροπείας.

ΔΗΛΩΣΙΣ

Ὁ ὑποφαινόμενος δηλοποιῶ ὅτι ἀπὸ τῆς ἡμερομηνίας ταύτης πληρεξουσιοδοτῶ τὸν γραμματέα μου κ. Θρασύβουλον Τρύφωνος νὰ ποιῆται χρῆσιν τῆς ὑπογραφῆς μου διὰ πάσας τὰς μετὰ τρίτων συναλλαγάς μου ὡς ἑξῆς:

Δι' ἐπιτρ. Ν. Σ. Λυμπουρίδου
Θρασύβουλος Τρύφωνος.

Λευκωσία τῇ 8/21 Αὐγούστ. 1910.

Ν. Σ. ΛΥΜΠΟΥΡΙΔΗΣ

ΠΑΤΡΙΩΤΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΕΙΑ
ΥΠΕΡ ΤΗΣ Α΄ ΚΥΠΡΙΑΚΗΣ ΠΥΡΟΒΟΛΑΡΧΙΑΣ

ΟΙ ΕΘΝΙΚΟΙ ΕΡΑΝΟΙ

ΕΝ ΛΕΥΚΩΝΙΚῼ,
τῇ 5ῃ Αὐγούστου 1910.

Ὁ περιοδεύων διδασκαλ. ὅμιλος ἀκάματος διατρέχει τὴν Μεσαορικὴν πεδιάδα ὑπὸ τὸ κράτος τῶν κυνικῶν καυμάτων, καὶ καθ' ἑκάστην ἑσπέραν τελεῖ ἐθνικὴν ἑορτὴν καὶ συλλέγει ἐράνους γενναίους παρ' ἑκάστης κοινότητος. Διηνεκῶς ἀπησχολημένος ἀδυνατῶ νὰ ἐκθέσω τὰς ζωηροτάτας ἐντυπώσεις ἡμῶν καὶ τὰς σπουδαιοτάτας μελέτας περὶ τοῦ ἤθους καὶ τοῦ χαρακτῆρος ἑκάστης κοινότητος, καὶ περὶ τῆς οἰκονομικῆς καταστάσεως τοῦ τόπου καὶ τῶν δημιουργικῶν αἰτίων αὐτῆς. Ἐπιφυλασσόμεθα νὰ πράξωμεν τοῦτο ἐν τῷ ἡμερολογίῳ τῆς πατριωτικῆς περιοδείας, ἀποδίδοντες ἑκάστῃ κοινότητι καὶ τοῖς προϊσταμένοις αὐτῶν τὸν προσήκοντα ἔπαινον ἢ ψόγον. Ἐκ τῶν προτέρων λέγομεν ὅτι ἐλάχιστοι εἶναι ἀξιοκατάκριτοι πλεῖστοι δὲ ἄξιοι πάσης τιμῆς καὶ ἐπαίνου. Μετὰ τὴν Λύσην ἐπεσκέφθημεν τὴν Κοντέαν τὴν Βατυλὴν τὴν Ἄσσαν, τὴν Ἀγκαστίναν καὶ σήμερον ἐν Λευκωνίκῳ διατρίβοντες μετὰ τῆς Ἑλλην. Φιλαρμονικῆς θ' ἀνέλθωμεν εἰς τὴν πανήγυριν ἐν Ἀκανθοῦ. Οἱ ἔρανοι ἐξακολουθοῦσι γενναῖοι, ὁ πατριωτικὸς ἐνθουσιασμὸς ἀδιάπτωτος καὶ ἡ Κυπριακὴ φιλοπατρία καὶ φιλοξενία, πλὴν σπανιωτάτων ἐξαιρέσεων διαλάμπει πανταχοῦ.

ΕΝ ΜΗΛΙᾼ,
τῇ 13ῃ Αὐγούστου 1910.

Ἡ περιοδεία ἡμῶν εἶναι συνεχὴς καὶ ἀδιάλειπτος ἐργασία ἡμέρας καὶ νυκτὸς μόλις ἐπιτρέπουσα βραχεῖαν ἀνάπαυσιν, ἣν πρέπει νὰ ἐπωφελῶμαι πρὸς ἀνάκτησιν δυνάμεων διὰ τὴν ἐξακολούθησιν τοῦ ἔργου, ὅπερ ἡ Κυπ. φιλοπατρία ἀναδεικνύει ἐξόχως παρήγορον ἐν ταῖς παρούσαις ἐθνικαῖς δοκιμασίαις καὶ ἐνθαρρυντικὸν διὰ τὸ ἐθνικὸν μέλλον.

Ἡ ἐπίσκεψις ἡμῶν παρ' ἑκάστῃ κοινότητι καὶ ἡ συντελουμένη πατριωτικὴ ἐργασία ἀποτελεῖ ἴδιον θέμα διότι παρέχει καὶ ἴδια ἑκασταχοῦ χαρακτηριστικά, ἅτινα κατάκοπος ὁδοιπόρος ἐν ἡμέρᾳ μὲν περιερχόμενος τοὺς οἴκους καὶ τοὺς ἅλωνας, ἀπὸ τῆς ἀνατολῆς τοῦ ἡλίου μέχρι τῆς δύσεως καὶ τὴν νύκτα τελῶν μετὰ τοῦ ὁμίλου πατριωτικὰς ἑορτὰς μέχρι τοῦ μεσονυκτίου μὴ ἔχων δὲ πολλάκις καὶ πρόχειρα τὰ μέσα ἢ τὸν τόπον πρὸς γραφήν, ἀδυνατεῖ βεβαίως νὰ ἐκθέσῃ τὰ γεγονότα καὶ τὰς μελέτας αὐτοῦ, πρὸς ἀκριβῆ καὶ δικαίαν ἐκτίμησιν ἑκάστης κοινότητος.

Ἐπιθυμοῦμεν ν' ἀποδώσωμεν εἰς ἕκαστον τὸν δίκαιον ἔπαινον διότι τὸ ὡραῖον καὶ ὑψηλὸν ἔργον δὲν ἐκτελεῖ μόνος ὁ ὅμιλος, ἀλλ' ἔχει παρ' ἑκάστῃ κοινότητι συνεργάτας οὐ μόνον τὰς σχηματιζομένας ἐπιτροπείας ἀλλὰ καὶ πολλοὺς τῶν ἐγχωρίων ὅσοι ἐξασκοῦσιν ἐπιρροὴν παρ' αὐτῇ οἱανδήποτε καὶ οὕτω ἡ πατριωτικὴ ἐργασία ἀποβαίνει ἐργασία καὶ ἑκάστης κοινότητος καὶ υἱοθετεῖται παρὰ πάντων.

Ἐπέχομεν ὅθεν ἕνεκεν ἐλλείψεως χρόνου ἀλλὰ καὶ ὑπὸ φόβου μήπως ἐν τῇ σπουδῇ ἡμῶν περιπέσωμεν εἰς ὑπερβολὴν ἢ ὑποτίμησιν τῆς συνεργασίας οἱασδήποτε προτιθέμεθα δὲ ἐν ἡμέραις ἀνέσεως νὰ ἐκθέσωμεν τὰ τῆς περιοδείας ἡμῶν μετὰ λεπτομερειῶν, αἵτινες θὰ εἶνε διδακτικώταται ἀπό τε ἐθνικῆς, κοινωνικῆς, ἠθικῆς καὶ οἰκονομικῆς ἀπόψεως.

Οἱ ἀξιότιμοι ἀναγνῶσται τοῦ «Κυπρ. Φύλακος» θὰ συγχωρήσωσιν ἡμῖν διὰ ταῦτα τὴν παράλειψιν φαμφαρονικῶν καὶ ρεκλαμαδικῶν ἐκθέσεων τῆς περιοδείας ἡμῶν, διότι τοῦ ἔργου συμμετέχει καὶ ὁ «Κυπρ. Φύλαξ» καὶ εἶνε συνυπεύθυνος ἐν τῷ πατριωτικῷ ἔργῳ ὥστε νὰ τηρῇ τὴν αὐτὴν μεθ' ἡμῶν ἐπιφύλαξιν καὶ ὑπομονήν.

Οἱ παρ' ἑκάστῃ κοινότητι ἐκθύμως συνεργασθέντες μεθ' ἡμῶν καὶ συντελέσαντες εἰς τὴν λαμπρὰν ἐπιτυχίαν τοῦ ἔργου μας ἂς συγχωρήσωσιν ἡμῖν τὴν προσωρινὴν παράλειψιν τῶν ὀφειλομένων εἰς αὐτοὺς δημοσίων ἐπαίνων καὶ εὐχαριστιῶν.

Εἶνε πολλῆς μελέτης καὶ προσοχῆς ἀξία ἡ συντελουμένη ἠθικὴ ἀνύψωσις τῶν ἀγροτικῶν κοινοτήτων διὰ τῆς παρουσίας τοῦ ὁμίλου παρ' ἑκάστῃ τούτων διὰ τῶν διαλέξεων, τῶν ἀπαγγελιῶν, τῆς μουσικῆς, τῶν ἐθνικῶν ᾀσμάτων καὶ τῶν χορῶν, ἀπαιτεῖται δὲ χῶρος καὶ χρόνος πολὺς πρὸς ἀκριβῆ ὁπωσδήποτε περιγραφὴν ταύτης. Ἡ περιοδεία τοῦ ὁμίλου καταλείπει παρ' ἑκάστῃ κοινότητι τὰς ὡραιοτέρας καὶ ὑψηλοτέρας ἀναμνήσεις καὶ τὰς μᾶλλον εὐαρέστους καὶ βαθείας ἐντυπώσεις· πρὸς βεβαίωσιν δὲ τούτων ἅ, ἐρωτήσῃ τις πάντα ἀγρότην παρευρεθέντα εἰς πατριωτικὴν ἑσπερίδα τοῦ ὁμίλου καὶ εἰσενεγκόντα ὑπὲρ τῆς Α΄ Κυπριακῆς Πυροβολαρχίας.

Τοὺς τοιούτους χωρικοὺς ὁσάκις συναντῶμεν τοὺς διακρίνομεν ἀμέσως ἀπὸ τῆς φιλικωτάτης καὶ ἐγκαρδίου φιλοφροσύνης αὐτῶν, περιφερομένων ὡς παλαιῶν καὶ στενῶν φίλων.

Ἀδυνατοῦμεν νὰ ἐκθέσωμεν τὰς παρατηρήσεις καὶ μελέτας ἡμῶν παρ' ἑκάστῃ κοινότητι, ἃς ποιούμεθα πάντοτε κατὰ τὴν ἀποχαιρετιστήριον ὁμιλίαν μας, ψέγοντες τὰ ψεκτά, ἐπαινοῦντες τὰ ἐπαινετὰ καὶ διδάσκοντες ὅ,τι δύναται νὰ συντελέσῃ εἰς τὴν διόρθωσιν τῶν κακῶς ἐχόντων καὶ ἐπίρρωσιν τῶν ἀρετῶν ἑκάστης.

Τὸ ἡμερολόγιον τῆς πατριωτικῆς περιοδείας ἐλπίζομεν ὅτι θ' ἀποτελέσῃ σπουδαίαν μελέτην τῆς ὅλης καταστάσεως τοῦ Κυπρ. λαοῦ, γενομένην κατὰ τρόπον σχεδὸν ἀλάνθαστον καὶ μοναδικόν.

Τότε θὰ πληροφορηθῇ ὁ ἀναγνώστης καὶ ἡ φθονοῦσα Κυβέρνησις πῶς ὁ Κύπριος Ἕλλην ἀγρότης ἐν ἔτει οἰκονομ. δυσπραγίας, εἰσφέρει γενναίους ἐράνους, οὐχὶ ἐκ τῶν περισσευμάτων, ἀλλ' ἐκ τῶν στερήσεων αὐτοῦ θὰ καταδειχθῇ ποία καὶ πόση ἀπαιτεῖται ἐπίμονος καὶ θετικὴ ἐργασία ὅπως ὁ Κυπρ. λαὸς ἀναδειχθῇ ἡ ἀρίστη μοῖρα τοῦ Ἑλληνισμοῦ.

Κατὰ τὴν ἑβδομάδα ταύτην ἐπεσκέφθημεν τὴν Κοντέαν, ἥτις εἰσέφερεν 25 λ. τὴν Βατυλὴν περὶ τὰς 45 λ. Ἀγκαστίναν 25 λ. Ἀκανθοῦ ὑπὲρ τὰς 200 λ. Φλαμουδι 50.*

Ἡ Περιστερωνοπηγὴ ἀπεκαλύφθη ὡς μέγας πατριωτικὸς θησαυρός, ἀγροτικὴ κοινότης ἐξαιρέτως μεμορφωμένη καὶ ἀξία ἰδίας μελέτης ἐν τῷ ἡμερολογίῳ. Προσέφερεν 90 λίρας.

Σήμερον εὑρισκόμεθα εἰς τὸ χωρίον Μηλιὰ μεταξὺ Περιστερωνοπηγῆς καὶ Γύψου καὶ συλλέγονται ἔρανοι ἀπροσδόκητοι καὶ εἰς τοὺς ἰδίους, ὡς συνέβη καὶ εἰς ὅλας τὰς κοινότητας, αἵτινες ἐκπλήσσονται διὰ τὰ ἀπροσδόκητα ἀποτελέσματα τῆς ἐπισκέψεως τοῦ ὁμίλου.

Αὔριον 14 Αὐγούστου θὰ μεταβῶμεν εἰς Βαρώσια πρὸς ἐπίσκεψιν παρακειμένων χωρίων καὶ τῇ προσεχεῖ Κυριακῇ θὰ ἐπισκεφθῶμεν τὸ Παραλίμνι τῇ μεταπροσεχεῖ Κυριακῇ θ' ἀνέλθωμεν εἰς Πλάτρας πρὸς ἐνέργειαν πατριωτικῆς ἀγορᾶς τῶν ὑπὲρ τῆς Α΄ Κυπρ. Πυροβολαρχίας δωρεῶν, αἵτινες ἔσμεν βέβαιοι ὅτι θὰ συγκινήσωσι καὶ λιθίνας καρδίας.

Τὴν ἐπίσκεψιν εἰς Ἀπόστολον Ἀνδρέαν εὕρομεν ὡς ματαιοπονίαν διότι οἱ προσκυνηταὶ πάντες ἀναμένουσι τὴν ἐπίσκεψίν μας εἰς τὰ χωρία των καὶ οἱ πλεῖστοι ἤδη τῶν Μεσαοριτῶν ἔχουσιν εἰσφέρει.

* *Τὸ θαυμάσιον τοῦτο χωρίδιον ἐπὶ τῇ πληροφορίᾳ παρὰ τῶν κ.κ. Κλ. Κωνσταντινίδου καὶ Γ. Κραμβῆ ὅτι εὑρισκόμεθα εἰς Ἀκανθοῦ καὶ θὰ ἐπισκεπτόμεθα αὐτὸ πλὺ ἀργά, ἔσπευσε νὰ συλλέξῃ περὶ τὰς 50 λίρας καὶ παρέδωκεν εἰς τὸν ἐκλεγέντα ταμίαν τοῦ χωρίου κ. Ἀδὰμ Χαραλάμπους, ὃν παρουσίασεν ὁ κ. Ν. Καταλᾶνος κατὰ τὴν δευτέραν ἐν Ἀκανθοῦ ἑσπερίδα εἰς τὸ πλῆθος καὶ ἐχειροκροτήθη παρὰ πάντων ἐνθουσιωδέστατα. Ἀξιοθαύμαστος φιλοπατρία εἰς γνησίως Ἑλληνικὰ μόνον στήθη ἐντρεφομένη.*

Ὁ ΠΕΡΙΟΔΕΥΩΝ

ΕΝΟΙΚΙΑΖΕΤΑΙ ἡ ὀλίγον ἔξωθεν τῆς πόλεως παρὰ τὴν κεντρικὴν ὁδὸν οἰκία, ἥτις ἐχρησίμευεν ἄλλοτε ὡς Ἐφετεῖον.

Περισσότεραι πληροφορίαι παρὰ τῷ ἰδιοκτήτῃ κ. Κ. Σ. Δοϊζίδῃ.

'Αριθ. πρωτ. 11838.

Ἐγκύκλιος

ΒΑΣΙΛΕΙΟΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΤΟ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΝ ΤΩΝ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΤΗΣ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ

Πρὸς τοὺς κ. κ. Γυμνασιάρχας τοῦ Κράτους,

'Ανακοινοῦμεν ὑμῖν, ὅτι ἀναγνωρίζομεν ἀπὸ τοῦ σχολικοῦ ἔτους 1909—1910, ὡς ἰσότιμα πρὸς τὰ πλήρη ἐκπαιδευτήρια τῆς μέσης ἐκπαιδεύσεως τὰ ἐν Ρεθύμνῃ καὶ Νεαπόλει τῆς Κρήτης λειτουργοῦντα Γυμνάσια.

'Επίσης ἀναγνωρίζομεν ὡς ἰσότιμον πρὸς τὰ παρ' ἡμῖν Γυμνάσια τὸ ἐν Κύπρῳ ἀρτισύστατον Παγκύπριον Γυμνάσιον τὸ διατελοῦν ὑπὸ τὴν ἐφορείαν, ἧς πρόεδρος τυγχάνει ὁ Σεβασμιώτατος 'Αρχιεπίσκοπος Κύπρου.

'Εν 'Αθήναις τῇ 19 'Ιουλίου 1910.

'Ο Υπουργός

Α. ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΠΟΥΛΟΣ — Π. ΖΑΓΑΝΙΑΡΗΣ

Σ. Κ. Φ. 'Εν ἐπιστολῇ δὲ τοῦ ὑπουργοῦ πρὸς τὸν Μακαριώτατον δηλοῦται ὅτι ἓν μόνον Γυμνάσιον ἀναγνωρίζει ἡ 'Ελληνικὴ Κυβέρνησις ἐν Κύπρῳ, τὸ ὑπὸ τὴν προεδρείαν τοῦ Μακαριωτάτου ὡς καὶ ἡ ἐγκύκλιος τοῦ ὑπουργοῦ λέγει, καὶ οὕτω τίθεται τέρμα εἰς τὸ ἄχαρι γυμνασιακὸν τῆς Κύπρου ζήτημα.

ΤΑ ΣΧΟΛΙΚΑ ΛΕΥΚΩΣΙΑΣ

Προσεπαθήσαμεν καὶ προσπαθοῦμεν διὰ πειστικωτάτων ἐπιχειρημάτων καὶ διὰ τοῦ ὀρθοῦ λόγου, οὐχὶ νὰ πείσωμεν μερίδα τινὰ πλέον τῆς πρωτευούσης, διότι εὐτυχῶς σήμερον μερίδες δὲν ὑπάρχουσιν, ἀλλὰ ἄτομά τινα, ὧν ἡ πολιτεία ὑπῆρξεν ὀλεθρία διὰ τὴν κοινωνίαν τῆς Λευκωσίας, ὅτι τὸ συμφέρον τῆς παιδείας ἀπαιτεῖ τὴν ἕνωσιν τῶν σχολείων ὑπὸ τὴν προεδρίαν τοῦ Μακαριωτάτου ἀλλὰ φαίνεται ὅτι ἡ κεφαλὴ αὐτῶν εἶνε ἀσίρεπτος, ὡς ὑπῆρξε τοιαύτη καθ' ὅλον τὸν δεκαετῆ ἡμῶν ἀγῶνα. 'Ημεῖς ὡς δημοσιογράφοι, τεταγμένοι νὰ διαφωτίζωμεν τὴν κοινωνίαν, ἐπαναλαμβάνομεν καὶ πάλιν ὅτι μόνον ὑπὸ τὴν προεδρείαν τοῦ Μακαριωτάτου εἶνε δυνατὸν τὰ σχολεῖα τῆς πρωτευούσης νὰ λειτουργήσωσι κανονικῶς καὶ νὰ φέρωσι τὰ προσδοκώμενα ἀγαθὰ ἀποτελέσματά των. Εἰς τοὺς γονεῖς ἐναπομένει πλέον νὰ κρίνωσι εἰς ποῖον πρέπει νὰ ἐμπιστευθῶσι τὴν ἐκπαίδευσιν καὶ μόρφωσιν τῶν τέκνων των, καὶ μάλιστα μετὰ τὴν ἀπόφασιν τοῦ 'Υπουργείου τῆς Παιδείας, καθ' ἣν ἓν καὶ μόνον ἀναγνωρίζεται Γυμνάσιον, τὸ ὑπὸ τὴν προεδρείαν τοῦ Μακαριωτάτου λειτουργοῦν.

Ο ΔΙΟΡΙΣΜΟΣ ΤΩΝ ΔΙΔΑΣΚΑΛΩΝ

'Ο Αὔγουστος εἶνε ὁ μὴν τῶν διδασκαλικῶν διορισμῶν, ὡς ὁ 'Ιούνιος καὶ 'Ιούλιος οἱ μῆνες τῶν ἐξετάσεων. 'Εκάστη χωριτικὴ 'Εκπαιδευτικὴ 'Επιτροπεία διορίζει ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ τὸν διδάσκαλόν της ἐλαφρότατη τῇ συνειδήσει. Σπάνιοι εἶσιν οἱ ἐπίτροποι ἐκεῖνοι, οἵτινες, πρὸς ἱκανότητα καὶ ἦθος ἀποβλέποντες, διορίζουσι τὸν διδάσκαλόν των τὸ κύριον προσόν, ὅπερ δέον νὰ ἔχῃ διδάσκαλός τις ἵνα διορισθῇ ἀμέσως, εἶναι ἡ εὐθηνία. Εἶναι λυπηρότατον τοῦτο καὶ ὅμως εἶναι ἀληθές. Ἴσως εἴποι τις ὅτι αἰτία τούτου εἶναι ἡ ἀμάθεια τῶν χωρικῶν καὶ ἄρα πρέπει ν' ἀφαιρεθῇ ἀπ' αὐτῶν τὸ δικαίωμα τῆς ἐκλογῆς τῶν διδασκάλων, τῶν κυριωτέρων τούτων ὀργάνων τῆς μορφώσεως, τοῦ πολιτισμοῦ, τῆς εὐημερίας τῶν λαῶν καὶ τῆς ἐκπληρώσεως τῶν ἱερῶν πόθων παντὸς Ἕλληνος. Δυστυχῶς δὲν ἔχει οὕτω τὸ πρᾶγμα. Ἂν ἡ αἰτία ἦτο ἡ ἀμάθεια τῶν χωρικῶν, ἦτο εὔκολον αὕτη ν' ἀρθῇ. Δυστυχῶς ὅμως τὸ κακὸν ἔχει βαθύτερον τὰς ῥίζας του. Τὸ κακὸν ἔχει τὰς ῥίζας του εἰς τὴν κακὴν ἀντίληψιν τοῦ προορισμοῦ τοῦ διδασκάλου, τῆς ἀξίας καὶ τῆς σπουδαιότητος αὐτοῦ ἐν τῇ ἀνθρωπότητι. Καὶ τοῦτο δυστυχῶς παρατηρεῖται παρ' ἅπασι σχεδὸν ταῖς τάξεσιν ἀπὸ τῶν ἐπιστημόνων καὶ λογίων μέχρι τῶν ἀχθοφόρων καὶ ὁδοκαθαριστῶν. 'Εν τῇ συνειδήσει πασῶν τῶν ἀνθρωπίνων τάξεων μία ἰδέα δυστυχῶς, ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον, ἐπικρατεῖ, ὅτι τὸ διδασκαλικὸν ἐπάγγελμα εἶναι ἔργον τοῦ τυχόντος καὶ ἄρα μεγαλήτεροι μισθοὶ εἶναι ἀποτέλεσμα εὐνοίας τῶν κατὰ καιροὺς διευθυνουσῶν ἐπιτροπειῶν. ἡ πολυτέλεια ἀσύγγνωστος· ὁ δὲ εἰκοστὸς αἰὼν δὲν ἐπιτρέπει τοιαύτας πολυτελείας. Ἂν ἐπιτροπεία τις κατὰ τύπους ἐρωτήσῃ περὶ καλοῦ διδασκάλου, ἀμέσως θὰ ἐρωτήσῃ καὶ περὶ μισθοῦ τότε ἐπιφώνημα ἀπαρεσκείας θὰ ἐξέλθῃ τοῦ στόματος αὐτῆς τὸ πρῶτον καὶ εἶτα θὰ σοὶ εἴπῃ: μᾶ. εἶπεν ἄλλος μὲ πολὺ ὀλιγώτερον μισθόν. Καὶ οὕτω δὲν φροντίζουσι, ὡς ἐπὶ τὸ πολύ, περὶ καλοῦ διδασκάλου, ἀλλὰ περὶ αὐξήσεως τῶν ἀλόγων ἐν τῷ χωρίῳ των.

Ἕως πότε ἄρα γε θὰ ὑπάρχῃ καὶ θὰ ἐπικρατῇ τοιαύτη καταστρεπτικὴ καὶ ὀλεθρία διὰ τὰς κοινωνίας καὶ τὸ ἔθνος μας διὰ τοὺς διδασκάλους ἰδέα; Πότε θὰ κατανοήσωμεν τὸν ἀληθῆ τοῦ διδασκάλου προορισμὸν καὶ τὴν ἀνθρωπιστικήν, κοινωνικήν, καὶ ἐθνικὴν αὐτοῦ ἀποστολήν; Πότε δηλονότι θὰ κατανοήσωμεν ὅτι τὸ μὲν σχολεῖον εἶναι τὸ ἄριστον μέσον τοῦ φρονηματισμοῦ καὶ τῆς τελειότητος τοῦ ἀνθρώπου, ὁ δὲ διδάσκαλος τὸ κυριώτερον ὄργανον αὐτοῦ; Ἂν τὸ περιβάλλον ἔχῃ τὴν μεγίστην ἐπίδρασιν ἐπὶ τοῦ ἀνθρώπου, ὁπόσην καὶ ὁποίαν ἐπίδρασιν ἀσκεῖ ὁ διδάσκαλος ἐπὶ τοῦ μαθητοῦ καὶ ὁποῖός τις πρέπει νὰ ᾖ οὗτος; 'Επιθυμοῦμεν ἀπαλλαγὴν ἀπὸ πλημμελημάτων, ὅσον ἀνθρωπίνως δυνατόν, ἀπὸ παραπτωμάτων, ἀπὸ ἐγκλημάτων, κακουργημάτων; Διορίζωμεν διδασκάλους ἱκανότητος ὑπερόχου καὶ ἤθους, ὅσον τὸ δυνατόν, ἀμέμπτου καὶ τελείου. 'Επιθυμοῦμεν πρόοδον εὐδαιμονίαν καὶ ἀποκατάστασιν ἐθνικήν; Διορίζωμεν διδασκάλους, εὐσεβεῖ, τιμίους, φιλοπόνους, φιλοπάτριδας καὶ ἐν γένει διδασκάλους μετὰ γενναίων καὶ εὐγενῶν αἰσθημάτων. Ἄλλως συμφερώτερον διὰ τὰς κοινωνίας καὶ τὰ ἔθνη καὶ τὴν ἀνθρωπότητα ἐν γένει εἶνε, νὰ κλείωνται παρὰ ν' ἀνοίγωνται σχολεῖα. Εὐεργέτης τῆς πατρίδος εἶναι οὐχὶ ὁ ἱδρύων σχολάς, ἐν αἷς διαπλάζονται ἀπαίδευτοι καὶ ἀσεβεῖς, φυγόπονοι καὶ ἐστερημένοι παντὸς γενναίου φρονήματος διδάσκαλοι, ἀλλ' ὁ κλείων τοιαύτας σχολάς.

THE CLOSE OF THE ARCHIEP'SCOP'CAL QUESTION IN CYPRUS

'Ως ἐν τῷ φύλλῳ τῆς παρελθούσης ἑβδομάδος ἐγράψαμεν, ὁ αἰδεσιμώτατος John Hacket ἐξέδωκεν ὑπὸ τὸν ἄνω τίτλον φυλλάδιον ἐκ 13 σελίδων, ἐν ᾧ λίαν συντόμως ἐκθέτει τὸ ἀρχιεπισκοπικὸν ἡμῶν ζήτημα. 'Η 'Εκκλησία τῆς Κύπρου ὀφείλει νὰ εὐχαριστήσῃ τὸν εὐπαίδευτον ἱερέα τῆς 'Αγγλ. 'Εκκλησίας διὰ τὸ ἐνδιαφέρον, ὅπερ ἐπεδείξατο διὰ τὴν ἀνεξαρτησίαν αὐτῆς καὶ διὰ τὰς πολλὰς ὀρθὰς γνώμας, ἃς ἐξήνεγκε περὶ τοῦ ζητήματός μας. Εἰς τὸ φυλλάδιον ὅμως τοῦτο περιπίπτει ὁ εὐπαίδευτος κληρικὸς εἰς ἀνακριβείας τινάς, ἃς ὁ «Κυπρ. Φύλαξ» ἀπὸ καθήκοντος πρὸς τὴν ἱστορίαν ἔρχεται νὰ διορθώσῃ. Πεποιθαμεν δὲ ὅτι ὁ εὐγενὴς Βρεττανὸς καὶ ἀγαθὸς τῆς ἐκκλησίας λειτουργός, θὰ παραδεχθῇ τὰς παρατηρήσεις μας, ἅτε τῶν πλείστων ἀνακριβειῶν προελθουσῶν ἐκ κακῶν πληροφοριῶν, ὡς ἀγόμεθα νὰ πιστεύσωμεν.

'Εν σελίδι 2 καὶ στίχ. 24 καὶ ἐφεξῆς λέγει ὅτι ὁ 'Αλεξανδρείας ἔλαβε μέρος εἰς τὴν α'. διαιτησίαν, ἐν Κωνσταντινουπόλει καὶ ὅτι ὁ 'Ιεροσολύμων ἔστειλεν ἀντιπρόσωπον. Τοῦτο δὲν εἶνε ὀρθόν. Τοὐναντίον συνέβη. 'Ο 'Ιεροσολύμων αὐτοπροσώπως ἔλαβε μέρος ἐν Κων)πόλει καὶ ὁ 'Αλεξανδρείας δι' ἀντιπροσώπου του, τοῦ μακαρίτου 'Αρχιμανδρ. Γρηγορᾶ.

'Εν σελίδι 3 στίχ. 23 λέγει ὅτι ὁ 'Αλεξανδρείας ἐτάχθη ἀμέσως μετὰ τοῦ 'Αγ. Κιτίου καὶ ὁ ἀντιπρόσωπος τῆς Α. Παναγιότητος τοῦ Οἰκουμενικοῦ μετὰ τοῦ ἀντιπάλου του· ὁ δὲ ἀντιπρόσωπος τῶν 'Ιεροσολύμων ἐφύλαξε ποιάν τινα οὐδετερότητα. Καὶ τοῦτο εἶνε ἀνακριβές, προσβάλλει δὲ τὴν 'Ορθόδοξον 'Εκκλησίαν, ἥτις οὐδέποτε ἀποβλέπει εἰς πρόσωπον, ἀλλ' εἰς τὸ δίκαιον.

'Εν τῇ 4 σελίδι καὶ στίχ. 16 καὶ ἐφεξῆς, λέγει ὅτι τὴν ἐν Κων)πόλει γινομένην ἐκλογὴν τοῦ 'Αγ. Κυρηνείας ἀνεγνώρισαν καὶ αἱ Σλαυικαὶ ἐκκλησίαι καὶ ἡ ἐκκλησία τῆς 'Ελλάδος. 'Ημεῖς τοὐλάχιστον δὲν γνωρίζομεν ἂν συνέβη τοιοῦτόν τι ἐκ μέρους τῶν μνημονευομένων ἐκκλησιῶν.

'Εν τῇ 6 σελίδι καὶ ἐν στίχ. 5 λέγει ὅτι ὁ 'Αγ. Κιτίου ἔγραψεν εἰς τὸν πάτρωνά του εἰς 'Αλεξάνδρειαν. 'Η ἔκφρασις αὕτη, πιθανὸν δι' ἀγγλικῆς γλώσσης ἐκφερομένη, νὰ ἔχῃ σημασίαν τινά. 'Εν τῇ ὀρθοδόξῳ ὅμως ἐκκλησιαστ. γλώσσῃ εἶνε ὅλως ἄγνωστος.

'Εν τῇ σελ. 8 ἐν ὑποσημειώσει λέγει ὡς γνώμην ἰδίαν ὅτι ἡ ἀναγνώρισις τοῦ τίτλου «Πρόεδρος» ὅστις ἐδόθη ὑπὸ τοῦ Οἰκουμενικοῦ εἰς τὸν 'Αγ. Κυρηνείας μαρτυρεῖ ὅτι ἡ ἐκλογὴ αὐτοῦ ἐν Κων)πόλει δὲν ἦτο ἀντικανονική. Ἂς ἐπιτραπῇ ἡμῖν νὰ παρατηρήσωμεν εὐσεβάστως τῷ σεβαστῷ κληρικῷ ὅτι ἐνταῦθα εὑρίσκεται ἐν μεγάλῃ πλάνῃ· διότι ὁ τίτλος ἐγένετο παραδεκτὸς χάριν τοῦ γοήτρου τοῦ Οἰκουμενικοῦ, ὑπὸ τὸν ρητὸν ὅρον ὅτι οὐδέποτε θὰ ἐπαναληφθῇ τοιαύτη ἀντικανονικὴ πρᾶξις.

Τέλος ἐν τῇ 10 σελ. γίνεται ἀνταλλαγὴ τῶν ἀποσταλέντων ὑπὸ τοῦ Μακαριωτάτου Πατριάρχου 'Αλεξανδρείας 'Αρχιερέων τοῦ μὲν Ἁγ. Τριπόλεως ὀνομαζομένου Σωφρονίου, τοῦ δὲ ἁγ. Λεοντοπόλεως ὀνομαζομένου Θεοφάνους, ἐνῷ τὸ ἀληθὲς εἶνε ὅτι ὁ μὲν ἁγ. Τριπόλεως ὀνομάζεται Θεοφάνης, ὁ δὲ ἁγ. Λεοντοπόλεως ὀνομάζεται Σωφρόνιος.

Αὗται αἱ παρατηρηθεῖσαι ἀνακρίβειαι, ἃς ὡς ἀνωτέρω εἴπομεν ἠσθάνθημεν νὰ σημειώσωμεν ἁπλῶς χάριν τῆς 'Ιστορίας.

ΦΙΛΟΝΙΚΙΑ ΠΕΡΙ ΛΕΞΗΣ ΑΦΙΛΟΝΙΚΙΤΟΥ

'Ο κ. Α. Πίσυνος ἔσπευσε, καθ' ἡμᾶς, νὰ φιλονικήσῃ διὰ τῆς «'Ελευθερίας» τῆς παρελθούσης ἑβδομάδος, δόξαν, ἣν οὐδεὶς τῷ διαφιλονίκησεν. Καίτοι ὁ κ. Α. Πίσυνος εὖ οἶδεν, ἐξ ἀρχῆς, δηλοῖ ὅτι σκοπός του εἶναι νὰ ὑποδείξῃ τὰς τυπικὰς ἐλλείψεις καὶ πραγματικὰς ἀνακριβείας τῆς ἐπὶ τῶν ὑποβληθέντων πρὸς ἔγκρισιν βιβλίων ἐκθέσεως τοῦ κ. Α. Φυλακτοῦ, καὶ νὰ ἀνασκευάσῃ τὰς ἐν αὐτῇ ὑποστηριζομένας ἀτομικὰς θεωρίας αὐτοῦ, οὐχ ἧττον, ἂν κρίνῃ τις ἐκ τῆς γλώσσης του δύναται νὰ εἴπῃ ὅτι κύριος σκοπὸς τοῦ κ. Α. Πισύνου εἶναι νὰ κάμῃ ἐπιθέσεις ἐπὶ τῷ σκοπῷ νὰ δρέψῃ δάφνας, ἐν οὕτω δυσβάτῳ καὶ ἀπροσίτῳ δι' αὐτὸν ἐδάφει.

Σκοπὸς ἡμῶν, δὲν εἶναι νὰ ὑπερασπίσωμεν τὸν κ. Α. Φυλακτόν, διότι οὗτος δὲν ἔχει ἀνάγκην τῆς ἡμετέρας περιθάλψεως, οὔτε ἂν ὦσιν ὀρθοὶ οἱ δώδεκα μὲν λόγοι δι' οὓς δὲν θεωρεῖ ἄξιον ἐγκρίσεως τὸ 'Αλφαβητάριον τοῦ κ. Ζησίμου, οὔτε οἱ τρεῖς δι' οὓς δὲν ἐγκρίνει τὸ ἀναγνωσματάριον τοῦ κ. Μαραθεύτου, ἀλλὰ νὰ παρατηρήσωμεν ἁπλῶς ὅτι, ἐπειδὴ τὸ ἔργον τῆς κριτικῆς ἐπιτροπείας, ὡς πληροφορούμεθα, δὲν ἐτελείωσε, θεωροῦμεν ὅλως ἀσύμφορον εἰς τὸν σκοπὸν τὴν σπουδὴν τῆς ὑποδείξεως τυπικῶν ἐλλείψεων καὶ πραγματικῶν ἀνακριβειῶν, ὡς καὶ τὴν ἀνασκευὴν ὑποστηριζομένων ἐν αὐτῇ ἀτομικῶν τοῦ κ. Φυλακτοῦ, τοῦ καὶ προέδρου τῆς ἐπὶ τῶν βιβλίων τῆς κριτικῆς ἐπιτροπείας θεωριῶν περὶ διδασκαλίας τοῦ μαθήματος τῆς Ἰχνογραφίας διὰ γλώσσης μάλιστα ἥκιστα τιμώσης οἱονδήποτε. Πιστεύομεν ὅτι αἱ παρατηρήσεις αὗται θὰ τύχωσιν ὑπὸ τοῦ κ. Α. Πισύνου τῆς προσηκούσης ἐκτιμήσεως.

ΓΝΩΣΤΟΠΟΙΗΣΙΣ

Εἰδοποιοῦμεν τοὺς ἔχοντας ἀνάγκην Σάκκων Καλκούτας ὅτι ἔχομεν τοιούτους, τοὺς πωλοῦμεν δὲ μὲ βάλαν ἢ καὶ ὀλιγώτερον τῶν $2^1/_2$ καὶ $4^1/_2$ λιπρῶν. Βάρη ἀκριβῆ. Μεγέθη, ποιότητες συνήθεις. Τιμαὶ τρέχουσαι.

Ν. Σ. Λυμπουρίδης

Ο ΜΑΚΑΡΙΩΤΑΤΟΣ ΕΞΑΚΟΛΟΥΘΕΙ ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΕΙΑΝ ΤΟΥ

'Ο Μακαριώτατος ἐξακολουθῶν τὴν περιοδείαν του, ἀπεμακρύνθη πολὺ τῆς πρωτευούσης, ἵνα κατὰ τὴν 15 Αὐγούστου ἱερουργήσῃ εἰς τὸν 'Απόστολον 'Ανδρέαν, τὸ τελευταῖον ΒΑ. τῆς νήσου ἄκρον ἀπέχον τῆς πρωτευούσης περὶ τὰ 90 'Αγγλικὰ μίλια. 'Εκεῖθεν θὰ ἀρχίσῃ κατὰ σειρὰν τὰ χωρία πλησιάζων πρὸς τὴν πρωτεύουσαν. 'Ως καὶ ἄλλοτε ἐγράψαμεν αἱ ἐπισκέψεις τῶν ἀρχιερέων μας περιοδεῖαι εἶνε ὠφελιμώταται ὑπὸ πᾶσαν ἔποψιν· διότι παρέχεται εὐκαιρία ἵνα συνδεθῶσιν οἱ δεσμοὶ ποιμένων καὶ ποιμνίου ἰσχυρότερον, νὰ γνωρίσωσιν οἱ ἀρχηγοὶ τῆς ἐκκλησίας καὶ τοῦ ἔθνους τὰς ἀνάγκας τοῦ λαοῦ, νὰ λύσωσιν εἰρηνικῶς πολλὰς τῶν χωρικῶν διαφοράς, νὰ δώσωσιν εἰς αὐτοὺς τὰς ἀναγκαίας συμβουλὰς καὶ διὰ τοῦ παραδείγματος καὶ τῆς διδασκαλίας των νὰ ἐνισχύσωσι τὸ θρησκευτικὸν καὶ πατριωτικὸν αὐτῶν αἴσθημα.

Πεποίθαμεν ὅτι ὁ Μακαριώτατος θὰ ἐξακολουθήσῃ τὸ ἄριστον αὐτοῦ ἔργον, τὸ ἔργον τῆς ἐθνικῆς κατηχήσεως, ἐνισχύων τὰ πατριωτικὰ τῶν Κυπρίων αἰσθήματα καὶ διὰ τοῦ λόγου καὶ διὰ τοῦ παραδείγματός Του. Πεποίθαμεν ὅτι ὁ Μακαριώτατος θὰ κατορθώσῃ διὰ τῆς πρὸς Αὐτὸν ἀγάπης καὶ ἀφοσιώσεως τοῦ λαοῦ νὰ συσφίγξῃ τοὺς χαλαρωθέντας ἀπὸ τοῦ θανάτου τοῦ ἀειμνήστου προκατόχου του Σωφρονίου μεταξὺ 'Αρχιεπισκοπῆς καὶ λαοῦ δεσμοὺς καὶ νὰ δικαιώσῃ τὰς ἐλπίδας, ἃς περὶ αὐτοῦ ὁ λαὸς ἔχει, καὶ τὸν δεκαετῆ ὑπὲρ αὐτοῦ ἀγῶνα.

ΜΙΚΡΑ ΧΡΟΝΙΚΑ

'Η Α. ΕΞΟΧΟΤΗΣ δυνάμει τοῦ περὶ ἐπανεκτιμήσεως νόμου τοῦ 1907 εἰσηγηθῇ νὰ διατάξῃ τὴν γενικὴν ἐπανεκτίμησιν τῶν γαιῶν ἐν τῇ 'Επαρχίᾳ 'Αμμοχώστου καὶ Μεσαορίας.

ΔΙΑ ΤΟΥ ΣΥΜΒΑΤΙΚΟΥ τῆς ἑβδομάδος ἀνεχώρησεν εἰς 'Αθήνας ὁ διευθυντὴς τοῦ Ταμιευτηρίου «ἡ Λευκωσία» κ. 'Ι. Οἰκονομίδης.

—ΩΣΑΥΤΩΣ ἀνεχώρησεν εἰς Αἴγυπτον χάριν ἐμπορικῶν ὑποθέσεών του ὁ προοδευτικώτατος ἔμπορος κ. Ν. Σ. Λυμπουρίδης.

ΤΗι ΠΑΡΕΛΘΟΥΣΗι Κυριακῇ ὁ εὔελπις μαθητὴς τοῦ Παγκυπρίου Θ. Ν. Δέρμης ἐποιήσατο διάλεξιν ἐν τῷ ἐν Κυρηνείᾳ «Λαϊκῷ Κέντρῳ» περὶ τοῦ γλωσσικοῦ ζητήματος ψέξας μετὰ γλώσσης δριμείας τοὺς ψυχαρίζοντας καὶ Μαλλιαρούς. 'Ο λόγος αὐτοῦ θέλει δημοσιευθῇ ἐν ἰδιαιτέρῳ φυλλαδίῳ.

ΟΙΚΑΤΟΙΚΟΙ τῆς ἐνορίας 'Αγ. 'Ιωάννου τοῦ Προδρόμου ἐν Ἄσσια ἀποτελέσαντες ἐπιτροπείαν ἐκ τῶν κ.κ. χ: Χρήστου χ: Παναγῆ, 'Αντώνη χ: Κωνσταντῆ, 'Αποστόλη 'Αντώνη, χ: 'Αντώνη χ: Χριστοδούλου, Παναγῆ χ: Γιάννη, Γιάννη χ: 'Αποστόλη, Γεωργῆ Δρουσου, Παναγῆ Δ. Κουππα, ἐποιήσαντο ἔναρξιν συλλογῆς ἐράνων ὑπὲρ τῆς Α'. Κυπριακῆς Πυροβολαρχίας. Τὸ μέχρι τοῦδε εἰσπραχθὲν ποσὸν ἀνῆλθεν εἰς λίρας εἴκοσι.

ΑΡΙΣΤΟΚΛΗΣ ΠΗΛΑΒΑΚΗΣ

Τῇ παρελ. Τρίτῃ τὸ δρέπανον τοῦ θανάτου ἀπέκοψεν ἐν Πλάτρεις τὸ νῆμα τῆς ζωῆς τοῦ

ΑΡΙΣΤΟΚΛΕΟΥΣ ΠΗΛΑΒΑΚΗ

στερῆσαν οὕτω τὴν μὲν οἰκογένειαν του προσφιλοῦς ὑπάρξεως καὶ ἰσχυροῦ προστάτου, τὴν δὲ Κυπρ. γηραιοῦ πολίτου καὶ καλοῦ πατριώτου.

'Ο μακαρίτης **Α. Πηλαβάκης** ὑπῆρξεν εἷς τῶν ὀλίγων Κυπρίων ἐπιχειρηματιῶν, διαθέσας τὰ μετὰ τιμίας ἐργασίας κτηθέντα κεφάλαιά του εἰς διαφόρους ἐπιχειρήσεις, οἷον εἰς ἐργοστάσιον ἀλευρομηχανῆς, εἰς γυψοποιεῖον, εἰς οἰνοπνευματοποιεῖον κτλ. 'Αλλ' ἐκεῖνο ὅπερ πρὸ παντὸς τιμᾷ αὐτὸν εἶνε ὅτι ὑπῆρξεν εἷς ἐκ τῶν πρώτων ἐνεργησάντων ὑπὲρ τῆς ἱδρύσεως τῆς Κυπριακῆς 'Ατμοπλ. 'Εταιρείας, ἧς ἐτύγχανε καὶ γενικὸς διευθυντής.

Δι' ὃ καὶ ἡ Κύπρος σύμπασα λυπεῖται διὰ τὴν στέρησιν τοιούτου εὐεργετικοῦ καὶ κοινωφελοῦς τέκνου της.

ΤΟ ΠΡΩΤΟΝ ἱδρυθὲν ἐν Κύπρῳ Πιλοποιεῖον ἡ «'Ακρόπολις» τοῦ κ. 'Ι. Σπανοπούλλου μετεκομίσθη παραπλεύρως τοῦ Γραφείου τῆς «Φωνῆς τῆς Κύπρου» ἐν τῇ Κεντρικῇ ὁδῷ.

ΓΕΝΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΝΗΣΟΥ ΚΥΠΡΟΥ

'Από τῶν ἀρχαιοτέρων χρόνων μέχρι τῆς 'Αγγλικῆς Κατοχῆς.

ΥΠΟ Ι. Κ. ΠΕΡΙΣΤΙΑΝΗ

Πρὸς τὴν σύνταξιν τοῦ «Κυπρ. Φύλακος» ἐστάλη ὁ Α' τόμος τῆς Γενικῆς 'Ιστορίας τοῦ κ. Ι. Περιστιάνη. 'Ο τόμος οὗτος ἀποτελεῖται ἐκ 1028 σελ. μετὰ εἰσαγωγῆς ἐκ 8 σελίδων. 'Εν αὐτῷ δὲ περιγράφεται καὶ ἐξετάζεται ἐν 158 σελίσι ἡ πόλις Κυρηνείας, τὰ φρούρια αὐτῆς καὶ ἡ ἐπαρχία ἱστορικῶς, γεωλογικῶς καὶ τοπογραφικῶς. 'Εν ταῖς λοιπαῖς δὲ σελίσι περιγράφονται καὶ ἐξετάζονται πᾶσαι αἱ ἀρχαῖαι πόλεις τῆς Κύπρου καὶ ἡ γενεαλογία τῶν ἱδρυτῶν καὶ βασιλέων ἑκάστης τῶν πόλεων τούτων. Πᾶσα κρίσις ἐπὶ τοῦ περισπουδάστου ἔργου τοῦ κ. Ι. Περιστιάνη, ἄνευ τῆς ἐπισταμένης μελέτης αὐτοῦ, δύναται νὰ ὑποβιβάσῃ τὴν ἀξίαν αὐτοῦ καὶ διὰ τοῦτο ἐπιφυλαττόμεθα νὰ πράξωμεν τοῦτο, ὅταν μελετήσωμεν αὐτὸ ἐπισταμένως. 'Εκεῖνο ὅμως, ὅπερ δύναταί τις σήμερον νὰ εἴπῃ θετικῶς καὶ ἀναμφισβητήτως εἶναι ὅτι ὁ κ. Ι. Περιστιάνης δὲν ἐφείσθη οὐδενὸς κόπου καὶ μηδεμιᾶς δαπάνης ὅπως παρουσιάσῃ καὶ παραδώσῃ εἰς τὰς χεῖρας τοῦ Κυπρ. λαοῦ καὶ παντὸς λογίου ἔργον ἐπιστημονικόν, πρωτότυπον καὶ χρησιμώτατον.

Δι' ὃ καὶ ὁ «Κυπριακὸς Φύλαξ» συγχαίρει ἐνθέρμως τὸν φιλοπονώτατον κ. Ι. Περιστιάνην διὰ τὸ περισπούδαστον ἔργον του καὶ εὔχεται αὐτῷ ὅπως, διὰ τοῦ αὐτοῦ ζήλου καὶ τῆς αὐτῆς ζέσεως, ἐξακολουθήσῃ τὸ τόσον μεγάλης ὠφελείας πρόξενον ἔργον καὶ διὰ τῆς αὐτῆς πρὸς τὰ πάτρια ἀγάπης καὶ ἀφοσιώσεως.

ΘΕΑΤΡΟΝ ΓΥΜΝΑΣΤΗΡΙΟΥ

'Ο ἐνταῦθα Θίασος 'Ελλήνων 'Ηθοποιῶν θὰ διδάξῃ ἀπὸ τῆς σκηνῆς τοῦ Θερινοῦ Θεάτρου τοῦ Γυμναστηρίου τῇ ἑσπέρᾳ τῆς σήμερον τὸ ἔξοχον ἐθνικὸν δρᾶμα τοῦ ἀρίστου δραματογράφου κ. Ποταμιάνου «'Ο **Κολοκοτρώνης εἰς Θάνατον**».

Τῇ δὲ ἑσπέρᾳ τῆς αὔριον Κυριακῆς διδαχθήσεται ὡσαύτως ἕτερον Θρησκευτικὸν δρᾶμα «ἡ **'Αποκεφάλισις τοῦ 'Ιωάννου**».

Τιμὴ εἰσόδου γρ. 6

διὰ τοὺς παῖδας » 3

ΕΥΧΑΡΙΣΤΗΡΙΑ

'Επὶ μίαν ἑβδομάδα ὑπέφερον φοβερὰ νύκτα καὶ ἡμέραν ἕνεκα τελείας κατακρατήσεως τῶν οὔρων ὑπὸ λίθου.

Προσῆλθον τότε εἰς τὴν Κλινικὴν τοῦ χειρούργου ἰατροῦ κ. Ν. Γ. 'Ιακωβίδου, ὁ ὁποῖος δι' ἐπιτυχοῦς ἐγχειρήσεως ἀφῄρεσε τὸν λίθον καὶ μὲ ἐνοσήλευσε μὲ πολλὴν ἐπιμέλειαν καὶ ἀφοσίωσιν. 'Αναχωρῶν μὲ πλήρη ὑγείαν εἰς τὸ χωρίον μου εὐχαριστῶ τὸν ἀξιότιμον ἰατρὸν ἐκ βάθους καρδίας.

'Εν Λευκωσίᾳ τῇ 13 Αὐγούστου 1910

Χ'' Οὐσεῖν 'Αχμὲτ

ἀπὸ χωρίον Μόρα.

Κύριε Συντάκτα,

Πρὸς τὸν νεωστὶ ἐν τῇ ἡμετέρᾳ πόλει ἐγκαταστάντα ἀξιόλογον ἰατρὸν κ. **Κωνστ. Χ. Μαυραντώνην** σώσαντα ἐκ σοβαρᾶς ἀσθενείας τὸ τέκνον μου ἐκφράζω δημοσίᾳ τὰς ἀπείρους μου εὐχαριστίας, συνιστῶ δὲ τοῦτον εἰς πάντας ὡς ἄριστον ἰατρόν.

'Εν Λευκωσίᾳ τῇ 13/26 Αὐγ. 1910.

'Ο εὐγνώμων πατὴρ

Λάμπρος Παπαδόπουλος

ΤΗΝ 8 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ

θὰ πωληθῇ διὰ δημοπρασίας ἡ ἐν τῇ κεντρικῇ Ὁδῷ οἰκία τοῦ κ. χ: Κωνσταντῆ χ: Γιακουμῆ κειμένη παραπλεύρως τῆς οἰκίας τοῦ κ. Κακουλλῆ Θεοφανίδου καὶ ἔναντι τῆς Κλινικῆς τοῦ ἰατροῦ κ. Γ. Θ. Σταυρινίδου περιλαμβάνουσα τρία δωμάτια ἰσόγαια καὶ τρία ἀνώγαια μετὰ ἡλιακοῦ. 'Η οἰκία περιλαμβάνει ὡσαύτως ἓν σακκοράφιον ὕδατος.

ΥΠΕΡ ΟΛΩΝ ΑΓΩΝ

—'Ο Πατριάρχης ἀνεπέτασε τὴν σημαίαν τοῦ ἀγῶνος.

—'Η 'Εθνοσυνέλευσις θὰ συνέλθῃ ὡρισμένως.

Πέραν, 29 'Ιουλίου.

'Ως εἶχεν ἀποφασισθῇ συνῆλθον χθὲς ἐν τοῖς Πατριαρχείοις τὰ Δύο Σώματα εἰς ἔκτακτον συνεδρίασιν, ὅπως ἀποφασίσωσι περὶ τοῦ πρακτέου, κατόπιν τῆς αὐθαιρέτου ὑπὸ τῆς Πύλης ἐπιστροφῆς τοῦ τακριρίου, δι' οὗ ἐζητήθη τυπικῶς ἡ ἄδεια τῆς συγκροτήσεως ἐθνοσυνελεύσεως ἐν Κω)πόλει.

'Από ἐνωρὶς πλῆθος κόσμου εἶχε συρρεύσει εἰς Φανάριον διὰ νὰ μάθῃ ποία θὰ ἦτο ἡ ἀπόφασις, ἣν θὰ ἐλάμβανε τὸ θρησκευτικὸν ἡμῶν κέντρον. Μέγα δὲ ἦτο καὶ τὸ ἐνδιαφέρον εἰς τὸ Πέραν καὶ τὰς ἄλλας 'Ελληνικὰς συνοικίας, ὅπου οἱ ὁμογενεῖς ἐν προφανεῖ συγκινήσει ἀνέμενον νὰ μάθωσιν ἂν τὸ Πατριαρχεῖον θὰ ἐτήρει μέχρι τέλους τὴν ἀνδρικὴν στάσιν, μεθ' ἧς ἤρξατο τοῦ περὶ τῶν ὅλων ἀγῶνος.

—'Ο λόγος τοῦ Πατριάρχου

Κατὰ τὴν ἔναρξιν τῆς συνεδρίας τὸν λόγον ἔλαβεν ἡ Α. Π. ὁ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης ὅστις δι' ὀλίγων ἐξέθηκε τὴν σοβαρότητα ἣν ἐνέχει διὰ τὴν ὕπαρξιν τοῦ Πατριαρχείου ὄχι μόνον ἡ ἀπαγόρευσις τῆς συγκροτήσεως 'Εθνοσυνελεύσεως, ἀλλὰ καὶ ἡ πρωτοφανὴς ἀπειλὴ περὶ ἀπαγορεύσεως ὑπὸ τῆς Πύλης τῶν περαιτέρω συνεδριάσεων τῶν ΔύοΣωμάτων.

'Η Α. Παναγιότης ὑπέμνησε τὰ μαρτύρια, τὰ ὁποῖα ὑφίστανται οἱ ἐν Μακεδονίᾳ Ἕλληνες ὑπὸ τῶν τουρκικῶν ἀρχῶν καὶ ἀνέφερε τὰς καταστρεπτικὰς συνεπείας τὰς ὁποίας θὰ ἔχῃ διὰ τοὺς Ἕλληνας 'Οθωμανοὺς ὑπηκόους συστηματοποιηθὲν μποϋκοτάζ.

Τελευτῶν ὁ Πατριάρχης 'Ιωακεὶμ ἐξέφρασε τὴν πεποίθησιν ὅτι οἱ παριστάμενοι, κληρικοὶ καὶ λαϊκοί, ἀναμιμνησκόμενοι τοῦ παρελθόντος τῆς 'Ορθοδοξίας θὰ λάβωσιν ἀποφάσεις ἀναλόγους πρὸς τὴν σοβαρότητα τῶν πραγμάτων χάριν τοῦ συμφέροντος τῆς Μεγ. 'Εκκλησίας.

—'Η ληφθεῖσα ἀπόφασις

'Ο λόγος τοῦ Οἰκουμεν. Πατριάρχου παρήγαγεν ἀπερίγραπτον συγκίνησιν εἰς τοὺς παρισταμένους οἵτινες ἄνευ περαιτέρω συζητήσεων ἀπεφάσισαν ὅπως διαμηνυθῇ εἰς τὴν Πύλην ὅτι τὸ Πατριαρχεῖον βασιζόμενον εἰς τὸ 22ον ἄρθρον τῆς Βερολινείου συνθήκης καὶ εἰς τὰ προνόμια τὰ παραχωρηθέντα αὐτῷ ὑπὸ τῶν Σουλτάνων συγκαλεῖ ἐπισήμως τὴν 'Εθνοσυνέλευσιν ἐν Κων)πόλει διὰ τὴν 1ην Σεπτεμβρίου ἀδιαφορῶν διὰ τὰς συνεπείας τὰς ὁποίας θὰ εἶχε οἱαδήποτε παράνομος ἐκ μέρους τῆς Κυβερνήσεως ἐνέργεια πρὸς ματαίωσιν.

'Η ἐντύπωσις ἐκ τῆς ἀποφάσεως τοῦ Πατριαρχείου εἶνε ἀρίστη παρὰ τῷ 'Ελληνικῷ στοιχείῳ, ὁλόκληρος δὲ ὁ 'Ελληνισμὸς φαίνεται ἀποφασισμένος νὰ πέσῃ ἐν ἀνάγκῃ παρὰ τὸ πλευρὸν τοῦ Πατριάρχου ἀγωνιζόμενος ὑπὲρ τῆς ὀντότητος καὶ τῆς φυλῆς του.

«Καιρινὸν ΒΗΜΑ»

ΤΗΛΕΓΡΑΦΗΜΑΤΑ

'Αθῆναι, 22.—Καθ' ὅλην τὴν 'Ελλάδα αἱ ἐκλογαὶ διεξήχθησαν χθὲς μετὰ παραδειγματικῆς ἡσυχίας, μοναδικῆς εἰς τὰ ἐκλογικὰ χρονικὰ τῆς 'Ελλάδος.

Οἱ λαϊκοὶ ὑπερτεροῦν τῶν κομμάτων ἐν τῇ 'Αττικοβοιωτίᾳ, ἐν τῇ Κερκύρᾳ, ἐν τῷ Πύργῳ, εἰς τὰς Πάτρας, εἰς τὴν Χαλκίδα, εἰς τὴν 'Αργολιδοκορινθίαν εἰς τὰς Καλάμας, εἰς τὴν Θεσσαλίαν, εἰς τὴν Λακωνίαν, καὶ ἀλλαχοῦ.

—'Η ἐν 'Αθήναις ἐκλογὴ τῶν Λαϊκῶν ὑπῆρξε θριαμβευτική. Πανηγυρικὴ εἶνε ἡ ἐπιτυχία τοῦ κ. Βενιζέλου.

—Κατὰ ἡμιεπισήμους ἀνακοινώσεις, ὁ ἐν Κ)πόλει Πρεσβευτὴς τῆς 'Ελλάδος κ. Ι. Γρυπάρης ἀπηύθυνε εἰς τὴν Υ. Πύλην ἔντονον διαμαρτυρίαν διὰ τῆς ὁποίας καθίσταται αὕτη ὑπεύθυνος διὰ τὰς ζημίας τῶν 'Ελλήνων συνεπείᾳ τοῦ ἐμπορικοῦ ἀποκλεισμοῦ.

—Κατὰ τηλεγραφήματα ἐκ Λονδίνου, αἱ 4 προστάτιδες Δυνάμεις ἀπεφάσισαν νὰ παύσωσιν ἐκ Κρήτης τὸν κ. 'Ελ. Βενιζέλον, ἐὰν ἀποδεχθῇ τὴν ἕδραν ὡς Πληρεξουσίου διὰ τὴν 'Ελλ. 'Εθνοσυνέλευσιν.

—'Ο κ. Βενιζέλος εἶνε διατεθειμένος νὰ παραιτηθῇ διὰ νὰ εἰσέλθῃ εἰς τὴν 'Ελλ. Βουλήν.

'Η πλειονοψηφία τῶν λαϊκῶν ἐνδέχεται νὰ μεταβάλῃ τὴν 'Εθνοσυνέλευσιν εἰς συντακτικήν.

'Η Κυβέρνησις θὰ καλέσῃ μεγαλείτερον ἀριθμὸν ἐφέδρων διὰ τὰ φθινοπωρινὰ γυμνάσια.

Κ)πολις 22.— 'Η 'Οθωμ. Κυβέρνησις εὑρίσκεται εἰς ἀδιέξοδον πρὸ τῆς γενικῆς ἀναρχίας ἐν τῇ αὐτοκρατορίᾳ καὶ τῶν πολεμικῶν παρασκευῶν τῆς Βουλγαρίας.

Κων)πολις 22.— 'Ο ὑπουργὸς τῶν θρησκευμάτων διεμήνυσεν εἰς τὸν Πατριάρχην 'Ιωακεὶμ ὅτι ἡ Πύλη πιθανῶς νὰ ἀποδεχθῇ τὴν 'Εθνοσυνέλευσιν τῶν 'Ορθοδόξων, ὑπὸ τὸν ὅρον ὅμως ὅτι κατ' αὐτὴν δὲν θὰ συζητηθοῦν θέματα θίγοντα τὸ νέον τουρκικὸν καθεστώς.

Η ΥΠΟΘΕΣΙΣ
ΤΩΝ ΑΜΦΙΣΒΗΤΟΥΜΕΝΩΝ ΕΚΚΛΗΣΙΩΝ

Αἱ μέχρι τῆς σήμερον εἰς τὸ Πατριαρχεῖον ἀποσταλεῖσαι τηλεγραφικῶς καὶ δι' ἐπιστολῶν διαμαρτυρίαι τῶν ὀρθοδόξων, ὄχι μόνον τῶν εἰς τὴν Μ. Ἐκκλησίαν ὑποκειμένων πνευματικῶς, ἀλλὰ καὶ τῶν ἀνηκόντων εἰς Ἐκκλησίας αὐτοκεφάλους, καθὼς καὶ αἱ πρὸς τὴν Α.Α.Μ. τὸν σουλτάνον καὶ πρὸς τοὺς κυβερνήτας τοῦ Κράτους ὑποβληθεῖσαι διαμαρτυρίαι τε καὶ ψήφισμα τῶν συλλαλητηρίων, νομίμως συγκροτηθέντων, ἔπεισαν τοὺς ὑπουργοὺς καὶ τοὺς πολιτευτὰς ὅτι ὁ κοινὸς πόθος τῶν ὀρθοδόξων, ὡς ἀρχὴ πνευματικὴ ἑκατομμυρίων ὀρθοδόξων, ὡς ἀρχὴ διεθνὴς ἐπὶ δέκα πέντε σχεδὸν ἑκατονταετηρίδας ἀναγνωρισθεῖσα ὑπὸ χριστιανικῶν αὐτοκρατοριῶν καὶ δημοκρατιῶν, ἑλληνικῶν καὶ εὐρωπαϊκῶν, καὶ ὑπὸ μωαμεθανῶν ἐμιρῶν καὶ καλιφῶν καὶ σουλτάνων.

Ὁ λαὸς ὁ ὀρθόδοξος, ὁ νῦν, μετὰ παρέλευσιν δέκα πέντε αἰώνων, τὸν ἀνένδοτον ὑφιστάμενος διωγμόν, ὁ βλέπων ἁρπαζομένας τὰς ἱερὰς αὐτοῦ περιουσίας, διεκδικεῖ τὰ προσόντα αὐτῷ ἱερὰ κτήματα καὶ δίκαια, ἐνῷ διαμαρτύρεται διὰ τὴν παρὰ πάντα λόγον καὶ παρὰ πᾶν δίκαιον ἐπήρειαν τῆς θρησκείας καὶ τῆς ἐθνικότητος αὐτοῦ. Ἐγένετο ὁ στόχος τῶν ἐπιθέσεων ξένων προπαγανδῶν, ἀλλὰ καὶ τῆς ἀσυγχωρήτου καταδιώξεως τῶν κατὰ τόπους κυβερνητικῶν ὑπαλλήλων. Ἐν Μακεδονίᾳ δημιουργοῦσιν οἱ ἄνθρωποι οὗτοι νέας ἐθνικὰς ὁρδάς, διὰ τῆς βίας ἀναγκάζοντες τοὺς κατοίκους ἕλληνας, τοὺς ὁμιλοῦντας ἰδίωμα κουτσοβλακικόν, ν' ἀπαρνηθῶσι τὸν ἑλληνισμόν, ἐφ' ᾧ σεμνύνονται, καὶ νὰ κηρύξωσιν ἑαυτοὺς ἑκουσίως ἀνήκοντας εἰς ἐθνικότητα ρουμανικήν, ἀνύπαρκτον ἐν Μακεδονίᾳ ἵνα διατυπώσωσι κατόπιν ἀξιώσεις ἁρπαγῆς καὶ ναῶν καὶ σχολείων καὶ νεκροταφείων, διαιροῦντες οὕτω τὴν μίαν καὶ ἀδιαίρετον κοινὴν πατρίδα, ἧς διὰ τὴν ἑνότητα τοῦρκοι δημοσιογράφοι φωνασκοῦσι καὶ δῆθεν ἐργάζονται.

Ἂν ἀναφέρηται καὶ μάλιστα γινώσκωμεν ὅτι κατὰ στυγνὰς ἐποχάς, δέκα χιλιάδων ἑλλήνων ὀρθοδόξων ἀπεκόπησαν αἱ γλῶσσαι, ὅπως ἀναγκασθῶσι νὰ μὴ λαλῶσιν ἑλληνιστί, τὸ τοιοῦτον ἄνοον πρόσταγμα σήμερον ἀντικαθιστῶσιν δαρμοὶ καὶ φυλακίσεις σκληραὶ καὶ θηριώδεις, εἰς τοσοῦτον βαθμόν, ὥστε νὰ ἐπιφέρωσι βλάβας σωματικὰς καὶ νόσους ἀθεραπεύτους. Οἱ ὀρθόδοξοι Ἕλληνες ἔχουσι παραδείγματα πατέρων καὶ πάππων καὶ προγόνων, ἀλλ' ἐμμενόντων εἰς τὸ δόγμα τὸ ὀρθόδοξον, ἐνῷ συγχρόνως ἔσωζον καὶ τὸν ἐθνισμὸν αὐτῶν. Λυπούμενοι σήμερον ἐπὶ τῇ πρὸς τὸ Κράτος ἐπερχομένῃ ζημίᾳ διὰ τῆς ἀφαιρέσεως ὑγιῶν χειρῶν καὶ βραχιόνων καὶ ποδῶν, χρησίμων τῇ γεωργίᾳ καὶ βιομηχανίᾳ, ἔχουσι τὴν τόλμην τὴν ἐκ τοῦ συνταγματικοῦ πολιτεύματος ἀπορρέουσαν, νὰ εἴπωσιν πρὸς τοὺς διαπράττοντας ἀπανθρώπους ἀδικίας, ὅτι στίγμα προσάπτουσιν εἰς τὸν πολιτισμόν, ἀλλὰ καὶ φυγαδεύουσι τὴν ἀδελφικὴν συμβίωσιν τῶν φυλῶν τῆς Αὐτοκρατορίας. Θλιβόμενοι διὰ τὴν εἰς τὸ Κράτος ἐπερχομένην καταστροφὴν ἐκ τοῦ διωγμοῦ τῆς χριστιανικῆς πίστεως, ἀρξαμένου μὲν ἀπὸ πεντηκονταετίας καὶ κορυφουμένου ἀπὸ διετίας, συμπληρουμένου νῦν διὰ τοῦ ψηφισθέντος ἀμελετήτως καὶ συνοπτικῶς περὶ ἐκκλησιῶν νομοσχεδίου, διωγμοῦ οὗ σύμπτωμα ἀναίσχυντον, ὅπερ οὐδ' οἱ φανατικώτεροι τῶν ἀλλοθρήσκων ἐφαντάσθησαν ὅτι εἰς τὸ χουκιουμάτι θὰ ἀποφασίσῃ ἂν εἰς τὸν δεῖνα καὶ δεῖνα ναὸν θὰ μνημονευθῇ τὸ ὄνομα τοῦ πατριάρχου ἢ τινος ἑτέρου, θλιβόμενοι διὰ ταῦτα πάντα, λαμβάνομεν τὴν τόλμην τὴν ἐκ τοῦ συνταγματικοῦ πολιτεύματος ἀπορρέουσαν, νὰ ὑπενθυμίσωμεν εἰς τοὺς οὕτω πως κυβερνῶντας ὅτι κατά τινα σοφὴν γνώμην πάντοτε θερίζει τις ὃ ἂν σπείρῃ.

×

Ὁ ἀριθμὸς τῶν ὑπὸ ἀμφισβήτησιν ἱερῶν ναῶν καὶ τῶν σχολείων ἐν Μακεδονίᾳ καὶ Θράκῃ ἀνέρχεται εἰς 651, δῆλον ὅτι ναοὶ μὲν τρέχουσι κίνδυνον ἁρπαγῆς 399—σχολεῖα δὲ 252· καὶ γενικώτερον: ἐκ τῶν 399 ναῶν, ἡρπάγησαν ἀπὸ τῆς ἐξουσίας τῶν ὀρθοδόξων 286, διαφιλονεικοῦνται 69 καὶ μένουσιν ἀπὸ μακροῦ κεκλεισμένοι 4, ἀπὸ δὲ τοῦ ἔτους 1903, κεκλεισμένοι ναοὶ 40—ἐκ τῶν 252 σχολείων, ἡρπάγησαν μὲν 176, διαφιλονεικοῦνται 41, καὶ ἐκλείσθησαν μετὰ τὸ 1903 σχολεῖα 35.

Λεπτομερέστερον ἀνερευνῶντες τὰ κατὰ τὴν θλιβερὰν ταύτην ὑπόθεσιν, εὑρίσκομεν ὅτι μέχρι τοῦ 1903 ἐξ κυρίως ἐπαρχίαι τῆς Μακεδονίας, εἰς τὸν οἰκουμενικὸν πατριαρχικὸν θρόνον ὑποτεταγμέναι καὶ τὴν ὀρθόδοξον περιέπουσαι διδασκαλίαν, ὑπέστησαν φοβερώτατον διωγμόν ἡ τῆς **Καστορίας**, ἧς κινδυνεύουσι ναοὶ **ἑκατὸν τρεῖς** καὶ σχολεῖα **ἑξήκοντα ὀκτώ**—ἡ τῶν **Βοδενῶν**=66 ναοί, σχολεῖα 58—ἡ τῶν **Μογλενῶν καὶ Μολεσχῶν** =ναοὶ 59; σχολεῖα 38—ἡ τῶν **Πρεσπῶν καὶ Λυχνιδοῦ** ναοὶ 56, καὶ σχολεῖα 29—ἡ τῆς **Πελαγονίας** ναοὶ 26. σχολεῖα 16—καὶ ἡ τοῦ **Μελενίκου** ναοὶ 19, σχολεῖα τρία.

Ἡ μείζων ζημία ἐγένετο μέχρι τοῦ 1903 ἐν πέντε μητροπόλεσιν, ἐν δὲ τῇ τῆς Πελαγονίας μετὰ τὸ 1903, μεθ' ὃ ἡρπάγησαν οἱ ναοὶ καὶ αἱ σχολαί.

Ἡ ὀρθόδοξος πίστις ἐν ταῖς ἐπαρχίαις ταύταις ὑπέστη τὰς μεγαλητέρας τῶν ζημιῶν— ἐν Θράκῃ ἑπτὰ μητροπόλεις τοῦ οἰκουμενικοῦ πατριαρχικοῦ θρόνου λυμαίνεται ἡ ἀσέβεια· τὴν τῆς **Ἡρακλείας**, ἧς ἡρπάγησαν 11 ναοί, ὧν εἷς διατελεῖ οὕτως εἰπεῖν ὑπὸ φιλονεικίαν, καὶ 11 σχολεῖα—τὴν τῶν **Δέρκων**, ἧς ἀφῃρέθησαν ναοὶ καὶ σχολεῖα ἀνὰ 4—τὴν τῆς **Μαρωνείας**, ἧς ἀνὰ 2 ναοὶ καὶ σχολεῖα ἐκλείσθησαν—τὴν τῆς **Σηλυβρίας**, ἀνὰ 2 **Σαράντα Ἐκκλησιῶν** 3, ὧν ναὸς 1—**Βιζύης καὶ Μηδείας** 3, ὧν ναοὶ 2—**Λιτίτζης**, ἀνὰ 1 ναὸς καὶ σχολή. Ταῦτα ἐγένοντο ἐν Θράκῃ μετὰ το 1903.

Δύο χωρίων ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ Καστορίας οἱ ναοὶ καὶ αἱ σχολαὶ ἡρπάγησαν τῇ συμπράξει τῶν ἐπιτοπίων πολιτάρχων—δύο ναοὶ καὶ δύο σχολεῖα τῆς ἐπαρχίας Σηλυβρίας ἀπωλέσθησαν ἀπὸ τῆς κυριαρχίας τῆς ὀρθοδόξου μητροπόλεως προτροπῇ τῶν ἐν Μέτραις καὶ Σηλυβρίᾳ μελῶν τοῦ Νεοτουρκικοῦ Κομιτάτου—τρεῖς δὲ ναοὶ καὶ σχολεῖον ἐν ταῖς ἐπαρχίαις (ἐν Θράκῃ) Βιζύης καὶ Λιτίτζης ἀφηρπάγησαν ἀπὸ τῆς νομίμου κυριαρχίας τῶν ὀρθοδόξων καὶ ἐδόθησαν εἰς σχισματικοὺς ὀλιγαριθμοτάτους τῇ συνεργίᾳ τοῦ ἀξιοτίμου μουτεσαρίφου, ἐκδικουμένου τοὺς ὀρθοδόξους ἐπὶ τῇ πρὸ διετίας ἐκλογῇ τῶν βουλευτῶν.

Ὡς ἐν μοίρᾳ προσθήκης σημειοῦμεν ὅτι 73 χωρίων τῆς διοικήσεως Μελενίκου οἱ ναοὶ καὶ τὰ σχολεῖα κατέχονται ὑπὸ σχισματικῶν. ὡς καὶ 32 χωρίων τοῦ τμήματος Δεμὶρ Χισὰρ—ὅτι ἐκ τῶν ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ Πελαγονίας χωρίων τὰ 105 μετέστησαν εἰς τὴν βουλγαρικὴν Ἐξαρχίαν, τούτων δ' ἥρπασαν οἱ βούλγαροι τούς τε ναοὺς καὶ τὰς σχολὰς—καὶ ὅτι εἷς μὲν ναὸς ἔν τινι χωρίῳ τῆς ἐπαρχίας Βοδενῶν, δύο δ' ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ Βερροίας ἡρπάγησαν ὑπὸ ρουμανιζόντων, κατὰ μίμησιν τῶν βουλγάρων σχισματικῶν.

Περιττὸν νὰ εἴπωμεν ὅτι, αἱ ἐπαρχίαι, ἤτοι ὁ πληθυσμὸς αὐτῶν ἔδει νὰ θεωρῇ τὸν οἰκουμενικὸν πατριάρχην θρησκευτικὸν ἀρχηγόν, τοῦτο δ' ἐπικυροῦσιν ἀναγνωρίζοντα πάντα τὰ πατριαρχικὰ βεράτια καὶ τὰ πρὸ τοῦ 1870 καὶ τὰ κατόπιν τούτου τοῦ ἔτους ἐκδοθέντα.

Ο ΣΕΡΙΦ ΠΑΣΣΑΣ
ΚΑΙ Ο ΕΝ ΤΟΥΡΚΙΑ ΕΛΛΗΝΙΣΜΟΣ

Τὸ ζήτημα τῶν Ἐκκλησιῶν καὶ τὸ Κρητικὸν ζήτημα

Ὁ ἐν Παρισίοις διαμένων Σερὶφ πασσᾶς ὁ χαρακτηρισθεὶς ὑπὸ τῶν Νεοτούρκων ὡς ἀρχηγὸς τοῦ πρό τινος ἐν Κων)πόλει ἀνακαλυφθέντος κομιτάτου, περὶ οὗ ἐγράφη ἤδη ἐν τῷ Ἑλληνικῷ τύπῳ ὅτι πᾶν ἄλλο ἢ ἀντιδραστικὸς τυγχάνει, εἶπε τὰ ἑξῆς ἀξιοσημείωτα εἰς Ἕλληνα δημοσιογράφον περὶ τοῦ ἐν Τουρκίᾳ Ἑλληνισμοῦ καὶ περὶ τῶν ἐν αὐτοῖς μεγάλων αὐτοῦ ζητημάτων.

—«Οἱ Ἕλληνες, εἶπεν ὁ Σερὶφ πασσᾶς, προκειμένου περὶ τῶν εἰς τοὺς Βουλγάρους διδομένων Ἐκκλησιῶν, εὑρίσκονται ἐν ἀπολύτῳ δικαίῳ καὶ ὁ Πατριάρχης ἔκαμε πολὺ σοφὰ ν' ἀντιτείνῃ εἰς τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ νόμου Συχνὰ μάλιστα τολμῶ νὰ εἴπω, ὅτι ὁ Ἀρχηγὸς τῆς Ἑλληνικῆς Ἐκκλησίας θὰ ἔπρεπε νὰ φαίνεται ἀκόμη ἐνεργητικώτερος καὶ ἀποφασιστικώτερος ἐναντίον τῶν Νεοτουρκικῶν αὐθαιρεσιῶν. Ὁ Ἑλληνισμὸς εἶνε στοιχεῖον ἰσχυρόν, ἀξιόλογον ἠθικῶς καὶ οἰκονομικῶς, **πολύτιμον διὰ τὴν Τουρκίαν καὶ ἱκανὸν νὰ ὑπερασπίσῃ τὰ δίκαιά του.** Ἀλλ' ἂν ὁ Ἑλληνισμὸς εἶνε χρήσιμος εἰς τὴν Ὀθωμανικὴν Αὐτοκρατορίαν. τὸ Ἑλληνικὸν στοιχεῖον δὲν ἠμπορεῖ νὰ ζήσῃ μόνον εἰς τὴν Ἀνατολήν. Ἡ ἀριθμητικὴ ὑπεροχὴ τῶν Σλαύων θὰ κατέστρεφε τοὺς Ἕλληνας μόνους. Εἶνε μωρὰ ἡ σημερινὴ πολιτικὴ τῆς Τουρκίας, ἡ καταπιεστικὴ καὶ τυραννικὴ διὰ τοὺς Ἕλληνας. Ἐγὼ ὡς Τοῦρκος καὶ ἀπὸ ἀπόψεως ἀποκλειστικῶς Τουρκικῆς, πιστεύω, ὅτι ἐπεβάλλετο εἰς τὴν Πύλην συμβιβαστικὴ πολιτικὴ μὲ τοὺς Ἕλληνας. **Τὰ συμφέροντά μας εἶνε κοινά.** Ἐπιδιώκομεν ἀμφότεροι νὰ ζήσωμεν ἀνέτως ἐν τῇ Ἀνατολῇ. **Δὲν ἔχομεν λοιπὸν παρὰ νὰ συμπράξωμεν.**

Προκειμένου δὲ περὶ τοῦ Κρητικοῦ ζητήματος, τὸ ὁποῖον τόσην ἐγέννησε αἰτίαν πολέμου μεταξὺ τῶν τέως φιλικώτατα βιούντων στοιχείων, ἰδοὺ τί ἔγραψα εἰς τὴν ἐφημερίδα μου, εἶπε ὁ Σερὶφ πασσᾶς πρὸς τὸν Ἕλληνα δημοσιογράφον: «Ἐπειδὴ ἡ Κρήτη ἐπιθυμεῖ νὰ ἑνωθῇ μὲ τὴν Ἑλλάδα, πρέπει νὰ ἐπιρρίπτωμεν τὴν εὐθύνην εἰς τὴν τελευταίαν, χωρὶς νὰ λαμβάνωμεν ὑπ' ὄψιν ὅτι αὕτη ἐτήρησε στάσιν ἄμεμπτον; Μὲ τοιαύτας ἐνεργείας, προκαλοῦμεν χωρὶς λόγον, μίαν φυλὴν τῆς ὁποίας ἡ συμπαθὴς συνεργασία, πρὸ πάντων ὑπὸ πολίτευμα συνταγματικόν, **εἶνε ἀναγκαία εἰς τὴν ἐθνικήν μας ὕπαρξιν·** ἐπὶ τῶν Κρητικῶν δυσχερειῶν σωρεύομεν νέας ἀκόμη σοβαρωτέρας.»

Διὰ τὸ συμφέρον τῆς Τουρκίας, νομίζω, ὅτι ἔπρεπε νὰ παύσωμεν νὰ **σκιαμαχοῦμεν διὰ τὴν Κρήτην. Ἡ νῆσος αὐτὴ μόνον πληγὴ ὑπῆρξε διὰ τὴν Ὀθ. Αὐτοκρατορίαν.** Μᾶς ἐκόστισε ἑκατομμύρια ἑκατομμυρίων, χωρὶς ποτὲ νὰ εἰσπράξωμεν τοὺς ὀφειλομένους φόρους. Μία λύσις συμβιβαστικὴ θὰ ἦτο πρὸς τὸ συμφέρον καὶ τῶν δύο Κρατῶν».

Η ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΣ ΣΙΤΟΠΑΡΑΓΩΓΗ
ΠΩΣ ΑΝΑΜΕΝΕΤΑΙ

Ἡ σιτοπαραγωγή, ἐν πρώτοις ἐν Ἑλλάδι, ἥτις ἀπὸ τῆς ἀνοίξεως προεβλέπετο πλουσιωτάτη, ὑπέστη ἤδη συνεπείᾳ τῶν βροχῶν τοῦ Μαΐου ζημίας ὑπολογιζομένας εἰς 50 % κατωτέρα τῆς περυσινῆς.

Αἱ ἀμπελοφυτεῖαι ἐβλάβησαν σπουδαίως ἐκ τοῦ περονοσπόρου, μὲ ἐλάττωσιν ἀποδόσεως 50—80 τοῖς ἑκατόν, καὶ διὰ τὴν Ἀττικὴν εἰς 90—95, ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὴν ἀφθονωτάτην περισυνήν, ἡ δὲ καπνοπαραγωγὴ ὑπέστη μὲν καὶ αὕτη ζημίας τινὰς ἀπὸ τὴν ἀκρίδα, οὐχὶ ὅμως σπουδαίας.

Ἡ Ἀγγλικὴ ἐφημερὶς «Νταῦλυ Μαίηλ» θέλουσα νὰ μάθῃ κατὰ πόσον ὁ προκληθεὶς πανικὸς εἰς τὰς σιταγορὰς τῆς Εὐρώπης καὶ ἡ ἀπότομος ὕψωσις τῶν τιμῶν, συνεπείᾳ τῆς εἰδήσεως ὅτι ἡ σιτοπαραγωγὴ τοῦ Καναδᾶ κατεστράφη εἶναι δικαιολογημένα, ἀπετάθη πρὸς ἕνα τῶν μεγαλειτέρων σιτεμπορικῶν οἴκων τοῦ Λονδίνου, εὑρισκόμενον εἰς καθημερινὴν τηλεγραφικὴν συνεννόησιν μετὰ πασῶν τῶν ἀγορῶν καὶ διατηροῦντα ἀντιπροσώπους εἰς ὅλας τὰς σιτοπαραγωγοὺς χώρας, καὶ ἡ ἀλήθεια εὐτυχῶς εἶνε ὅτι ἡ ἐφετεινὴ σιτοπαραγωγὴ εἶνε γενικῶς ἐκ τῶν καλλιτέρων κατὰ τὰ τελευταῖα ταῦτα τηλεγραφήματα ἔχοντα ὡς ἑξῆς κατὰ χώρας:

Ἀργεντινὴ Δημοκρατία, σιτοπαραγωγὴ μέχρι τοῦδε ἀρίστη· ἀπόδοσις ἐλαφρῶς ἀνωτέρα τῆς τοῦ παρελθόντος ἔτους.

Αὐστρία, ἐσοδεία ἐκ τῶν ἀρίστων κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη.

Βουλγαρία, καλή.

Καναδᾶς, κατεστραμμένη κατὰ 50 ἐπὶ τοῖς ἑκατὸν ἰδίως εἰς τὸ νότιον μέρος, ὅπου ἡ καταστροφὴ ἀνωτέρα.

Γαλλία, καλή· ἔχει ὅμως ἀνάγκην εὐνοϊκοῦ καιροῦ.

Γερμανία, ἐλαφρῶς ἐπηρεασθεῖσα ἐκ τῆς κακοκαιρίας. Ἡ καιρικὴ βελτίωσις θὰ τὴν ἐξασφαλίσῃ.

Οὐγγαρία, καλή.

Ἰνδίαι, μία τῶν ἀρίστων ἐσωδειῶν ἐξ ὅσων ἀναφέρονται

Ρουμανία, πολὺ καλή, ὁ καιρὸς λίαν εὐνοϊκός.

Ρωσσία, καλή.

Ἡνωμέναι πολιτεῖαι, κατεστραμένη ἐν μέρει· ἡ ἐφετεινὴ ἀπόδοσις ἀσυγκρίτως μικροτέρα τῆς τοῦ παρελθόντος ἔτους.

ΓΝΩΣΤΟΠΟΙΗΣΙΣ

Γνωστοποιεῖται διὰ ταύτης πᾶσι τοῖς ἀξιοτίμοις διδασκάλοις, ὅτι εἰς τὸ

ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΟΝ „Ο ΚΟΡΑΗΣ„
Α. Α. ΙΩΑΝΝΝΙΔΟΥ

ὑπάρχουσι καταλληλότατα ἐγκεκριμένα διδακτικὰ βιβλία δημοτικῶν σχολείων, μὴ εἰσαχθέντα τὰ πλεῖστα ἐν Κύπρῳ ἐν τοῖς προηγουμένοις χρόνοις, ἀλλ' ἤδη πρώτην φορὰν ὑπ' αὐτοῦ φερόμενα ἐνταῦθα.

Τὰ βιβλία ταῦτα (Ἀλφαβητάρια, Ἀναγνωσματάρια, Γραμματικαί, Φυσικαὶ Ἱστορίαι, Ἑλλην. Ἱστορίαι. Γεωγραφίαι κ.λ.π.) ἐπὶ καλλίστου χάρτου καταλλήλως ἀποτετυπωμένα μετὰ καλλιτεχνικῶν εἰκόνων καὶ περιέχοντα κατάλληλον καὶ κατὰ τὸ μέτρον σύντομον τὴν ὕλην ἀναλόγως ἑκάστης τάξεως, δύνανται κάλλιστα νὰ διευκολύνωσι τὸ ἔργον τοῦ διδασκάλου καὶ μαθητοῦ. Καὶ οἱ μὲν δυνάμενοι διδάσκαλοι νὰ ἐπισκεφθῶσι τὸ ρηθὲν βιβλιοπωλεῖον, δύνανται νὰ πεισθῶσι περὶ τῶν βιβλίων πράττοντες τοῦτο, οἱ δὲ μὴ δυνάμενοι, δύνανται νὰ ζητήσωσι παρὰ τοῦ βιβλιοπώλου δείγματα πρὸς ἐκλογήν, ἐπιστρέφοντες κατόπιν αὐτὰ ἢ πληρώνοντες τὴν ἀξίαν αὐτῶν. Ὡσαύτως δηλοῦται, ὅτι τὸ ρηθὲν βιβλιοπωλεῖον ἀναλαμβάνει καὶ πᾶσαν προμήθειαν βιβλίων ἐν χρήσει ἐν τοῖς Γυμνασίοις πρὸς δὲ καὶ ὅτι τοιούτων βιβλίων τὴν προμήθειαν ἀνέλαβε διὰ τὸ Παγκύπριον Γυμνάσιον ὑπὸ τὴν προεδρείαν τοῦ Ἀρχιεπισκόπου.

Τιμαὶ συγκαταβατικώταται καὶ εὐκολίαι περὶ τὴν πληρωμήν.

ΣΠΕΥΣΑΤΕ, ΣΠΕΥΣΑΤΕ, εἰς τὸ γνωστὸν ὑελοπωλεῖον τοῦ κ. **Ν. Κυπριανοῦ** καὶ **Σίας** ἔφθασαν σαπούνια διὰ πλύσιν φορεμάτων μὲ **Κρύον Νερόν,** τὰ μόνα τὰ ὁποῖα καθαρίζουσι τὰ φορέματα χωρὶς νὰ τὰ φθείρουσιν ὡς τὰ συνήθη.

Τιμαὶ ἐκτάκτως συγκαταβατικαί.

Ἁπλῆ δοκιμὴ πείθει τοὺς δυσπιστοῦντας.

ΧΕΙΡΟΥΡΓΙΚΗ ΚΛΙΝΙΚΗ
ΤΟΥ ΙΑΤΡΟΥ
ΓΕΩΡΓΙΟΥ Θ. ΣΤΑΥΡΙΝΙΔΟΥ
Χειρουργοῦ Γυναικολόγου
Εἰδικῶς ἀσκηθέντος ἐν Λονδίνῳ καὶ Παρισίοις
ΕΝ ΛΕΥΚΩΣΙΑ
(Ἐπὶ τῆς Μεγάλης Ὁδοῦ).

Ἡ Κλινικὴ αὕτη ἱδρύθη ἐν τῇ ἐπὶ τῆς μεγάλης ὁδοῦ καινουργεῖ καὶ εὐρυχώρῳ πατρικῇ οἰκίᾳ τοῦ ἰατροῦ κ. **Γεωργίου Θ. Σταυρινίδου** καὶ λειτουργεῖ κατὰ τὸ σύστημα τῶν ἐν Εὐρώπῃ τοιούτων.

Ἐν αὐτῇ ἐκτελοῦνται **πάσης φύσεως ἐγχειρήσεις,** τηρουμένων αὐστηρῶς πασῶν τῶν περὶ τὴν ἀσηψίαν καὶ ἀντισηψίαν νεωτάτων μεθόδων τῆς χειρουργικῆς, τῶν ἤδη ἐν Εὐρώπῃ ὑφ' ὅλων τῶν κορυφαίων ἰατρῶν ἐφαρμοζομένων.

Θεραπεύονται ἀσφαλῶς καὶ ριζικῶς πάντα τὰ γυναικολογικὰ νοσήματα, μητρῖτις, δυσμηνόρροια, στείρωσις, ὄγκοι καρκινωματώδεις καὶ μὴ κλπ.

Θεραπεύονται μεθοδικῶς πάντα τὰ εἴδη τῆς κήλης (τσακρίσματα).

Θεραπεύονται ὅλαι αἱ παθήσεις τῶν ὀστῶν κατάγματα, φυματιώδεις ὄγκοι καὶ ἐξαρθρώσεις καὶ ἐν γένει πᾶσα πάθησις χρῄζουσα χειρουργικῆς ἐπεμβάσεως.

Οἱ εἰς τὴν Κλινικὴν ταύτην προσερχόμενοι ἀσθενεῖς θὰ τυγχάνωσι πλήρους τῆς δεξιᾶς ἰατρικῆς περιθάλψεως καὶ νοσοκομιακῆς τοιαύτης.

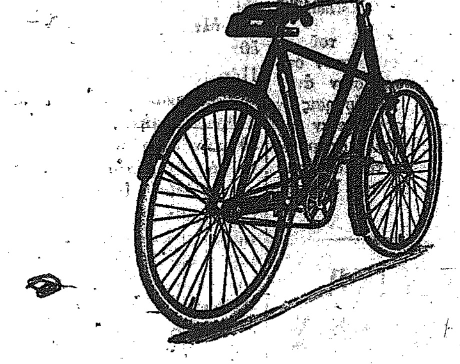

ΠΟΔΗΛΑΤΑ
ΔΙΚΡΑΝ ΟΥΖΟΥΝΙΑΝ
ΕΝ ΛΕΥΚΩΣΙΑ

Γνωστοποιῶ εἰς τὴν ἀξιότιμον πελατείαν μου ὅτι τελευταίως μετεκόμισα ἐξ Ἀγγλίας ποδήλατα διαφόρων ποιοτήτων καὶ τὰ ὁποῖα πωλῶ εἰς τιμὰς πολὺ συγκαταβατικάς.

Πληρωμαὶ εἴτε τοῖς μετρητοῖς εἴτε κατὰ δόσεις πρὸς 2 σελλίνια τὴν ἑβδομάδα ἢ πρὸς 8 σελλίνια τὸν μῆνα καὶ χωρὶς οὐδεμίαν προκαταβολήν.

Ἔχω μεγάλην ποικιλίαν ἐξαρτημάτων καὶ ἀναλαμβάνω πᾶσαν διόρθωσιν ποδηλάτων ἀντὶ πληρωμῶν.

Ποδήλατα ἔχω καὶ διὰ ἐνοικίασιν.

Τὸ κατάστημά μου εὑρίσκεται ἐν τῇ Κεντρικῇ ὁδῷ ἔναντι τοῦ γνωστοῦ καφενείου τοῦ κ. Θωμᾶ Γεωργιάδου.

CRÈME SIMON

Ὡς τὸ γνωστὸν ἀπέναντι ΣΗΜΑ

Ἡ ὡραιότης δὲν ἀποκτᾶται, διὸ πρέπει τις νὰ μάθῃ νὰ διατηρῇ ἐκείνην, τὴν ὁποίαν ἔχει.

Μὴ ἀλείφετε τὸ πρόσωπον καὶ τὰς χεῖρας παρὰ διὰ τῆς πραγματικῆς CREME SIMON, ἥτις εἶνε γνωστὴ καὶ διαδεδομένη ἀνὰ τὸν κόσμον ἀπὸ τοῦ 1860.

Αἱ ἄλλαι σκευασίαι δὲν εἶναι παρὰ ἀπομιμήσεις τῆς CREME SIMON, ἥτις ἀληθῶς ἐμπεριέχει ὅλα τὰ συστατικὰ τῆς ὑγιεινῆς, ἐντελῶς ἀπηλλαγμένη λιπαρῶν οὐσιῶν.

Δύναταί τις νὰ ἀλείφῃ τὸ πρόσωπον ἢ τὰς χεῖράς του δι' ὀλίγου βεβρεγμένου λευκοῦ ὑφάσματος καὶ νὰ κάμνῃ ἐλαφρὰς ἐντριβὰς Poudre Simon.—Περιττὴ πᾶσα σύστασις διὰ τὸ ὑγιεινὸν τοῦ παρασκευάσματος τούτου.

ΕΜΠΟΡΙΚΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ
ΑΓΟΡΑ ΛΕΥΚΩΣΙΑΣ

Σῖτος τὸ κοιλὸν			γρ. 38—40
Κριθὴ	»		14—16
Βρόμη	»		10
Ὄροβος	»	»	40
Ἄνισον ἡ ὀκᾶ		»	5
Λινόσπορος	»	»	3
Κουκκία ξηρὰ	»	»	2—2½
Σταφ. μαῦραι	»	»	2½—3
» βρασταὶ	»	»	3
Γεώμηλα	»		παρ. 30—50
Κρόμμυα	»	»	10—15
Ἔλαια ἐντόπια ἡ λίτρα γρ.			30
» ξένα	»	»	27—28
Βάμβαξ	»	»	25—26
Μαλλία	»	»	22—23
Οἶνοι τὸ γομάρι		»	160-200
Κουμανδαρία	»	»	220-250
Ρακὴ σούμα 20 β. ὀκᾶ		»	1½—1¾

ΑΠΟΙΚΙΑΚΑ

Ὄρυζα ὁ σάκκος		»	195
Σάκχαρον	»	»	400
Σάπων ἑλληνικὸς ἡ ὀκᾶ		»	7

(Ὅλα μὲ λίραν Ἀγγλίας γρ. 182).

Τύποις «Λευκωσίας» Ε.Κ. Πατρίδου & Σίας